

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 1 ประจำปีพุทธศักราช 2565 เล่มนี้เป็นปีที่ 2 ของการปรับปรุงรูปแบบ และประเด็นหลัก เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI รองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index -TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา คณาจารย์ ครูอาจารย์ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์ จักมีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

พระครูวินัยธรสุริยา คงคาไหว

บรรณาธิการวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	(ก)
การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มเครื่องแกงชุมชนบ้านเขาวอม	1
GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY CASE STUDY OF CURRY PASTE GROUP OF BAAN KLANG PHATTHANA COMMUNITY	
ธราดล แซ่ลิ่ม, ชัยพฤกษ์ ลักษณะแพ่ง, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, เมธาวรินทร์ จำนงค์ธรรม	
การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา	9
GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY. CASE STUDY OF BAN WANG MUANG PRODUCTION SAVINGS GROUP, CHAWANG SUB-DISTRICT CHAWANG DISTRICT, NAKHON SITHAMMARAT PROVINCE THAILAND	
ชาญวิทย์ รักขมณี, กฤติยาณี ชุมเปี้ย, จิตติมา ดำรงวัฒนะ	
กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	21
THE PROCESS OF CREATING A LEARNING NETWORK IN THE COMMUNITY CASE STUDY OF SCENTED CANDLE MAKING PROFESSION GROUP BAN TO MUEANG BANG MAK SUB-DISTRICT KAN TANG DISTRICT	
วรัญญา ชิกขำ, กัณตพล เสนาชาติ, มณีบุษ ตันก่วนก้อง, จิตติมา ดำรงวัฒนะ	
ปันพืช: แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา	32
PUN PUECH: GUIDELINES FOR PROMOTING PARTICIPATION IN HERBAL PROPAGATION IN THE COMMUNITY SUFFICIENCY ECONOMY LEARNING CENTER, A ROYAL INITIATIVE PROJECT BAN YANG YAUN, MOO. 5, CHALEARMPRAKIEAT SUB-DISTRICT, DON TRO DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE THAILAND	
กัลยารัตน์ ลิทธิรักษ์, วิภาภรณ์ วงศ์โคทอง, อุดมศักดิ์ เดโชชัย, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, พงษ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์	
การศึกษาเรื่อง ศูนย์การเรียนรู้ การสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครราชสีมา	42
STUDY OF LEARNING CENTER EXTRACTION OF COLD PRESSED COCONUT OIL, LAN SAKA DISTRICT NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE	
วฤทธิ แดงมา, ชุตติเทพ สุขราช, สุภาวิดา ตรีรัตน์, จิตติมา ดำรงวัฒนะ	
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	52

การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา กลุ่มเครื่องแกงชุมชนบ้านเขาวอม*
GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY
ECONOMY CASE STUDY OF CURRY PASTE GROUP OF BAAN KLANG
PHATTHANA COMMUNITY

ธราดล แซ่ลิ่ม

Tharadon Saelim

ชัยพฤกษ์ ลักษณพงษ์

Chaiyaprouk Laksanapeng

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

เมธารินทร์ จำนงค์ธรรม

Matawarin Jamnongtham

นักวิชาการอิสระ

Independent Academic, Thailand

Email: Jittima_Dam@Nstru.Ac.Th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาการเกิดกลุ่มเครื่องแกง 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มเครื่องแกง และ 3) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเครื่องแกง ตำบลเปลี่ยน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลหลัก นายจรี พรหมมา ข้อมูลรอง นางสาวชนิษฐา วงศ์พิพันธ์ และนายสันติ ศิริจิตร สภาพปัญหาเล็งเห็นว่าประชากรในหมู่บ้านค่อนข้างที่จะว่างงานกันเยอะ จึงอยากสนับสนุนให้ประชากรมีรายได้เสริมเพื่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น น้อมนำยึดหลักคำสอนของเศรษฐกิจพอเพียง จึงจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเมื่อปี พ.ศ. 2563 ผลการวิจัย พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเครื่องแกงของชาวบ้านในชุมชนบ้านเขาวอม มีพฤติกรรมในการตัดสินใจ เลือกซื้อสินค้าที่ไม่แน่นอน สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจซื้อ ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการซื้อเพราะใกล้บ้าน สะดวก เหตุผลที่ซื้อเพราะ สามารถนำไปประกอบอาหารได้ 2) กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้เรื่องเครื่องแกง ในพื้นที่ชุมชนบ้านเขาวอม ตำบลเปลี่ยน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านสินค้า รองลงมาคือ ด้านราคา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการจำหน่ายสินค้า และ 3) การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเครื่องแกงของชุมชนบ้านเขาวอม การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุ การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, เศรษฐกิจพอเพียง, กลุ่มเครื่องแกงชุมชนบ้านเขาวอม

Abstract

The objectives of this study were 1) To study the development for the establishment of the occupation group making curry paste, 2) To study the problem conditions of the occupation group making curry paste, and 3) To study the management of the group under the Philosophy of Sufficiency Economy with the curry paste occupation group in Plian Sub-district, Sichon District, Nakhon Si Thammarat Province. The research employed qualitative research methods by interviewing key informants. The primary informant was Mr. Juree Phromma, and the secondary informants were Ms. Khanitha Wongpiphan and Mr. Santi Sirichit. The problem was that the population in the village was unemployed. Therefore, the researcher desired to support the population in the village to gain extra income and maintain a better way of life by embracing the Philosophy of Sufficiency Economy. Therefore, the occupation group was established in 2020. The results of the research found that 1) A sample group from the occupation group of villagers making curry paste in the Ban Khao Om community behaved with unpredictable decision-making in choosing a product. Family members were influential in the purchasing decision. Most of the reasons for purchasing were due to proximity to their home and convenience. The main reason for purchasing is for cooking. 2) The sample group had a high level of overall knowledge about curry paste in the Ban Khao Om community, Plian Sub-district, Sichon District, Nakhon Si Thammarat Province. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average mean was the product aspect, followed by the price aspect, and the aspect with the lowest average was product sales. 3) Group management under the Philosophy of Sufficiency Economy of the occupation group making curry paste of the Ban Khao Om community indicated group management with moderation, group management with reasonableness, group management with self-immunity, group management with knowledgeableness, group management with morality.

Keywords: Management, Sufficiency Economy, The Occupation Group Making Curry Paste of Ban Khao Om Community

บทนำ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับนโยบายของนายกรัฐมนตรี ส่วนตำบล แผนชุมชน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ประกอบกับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดไว้ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (สุราษฎร์ธานี/นครศรีธรรมราช/ชุมพร/พัทลุง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และภารกิจ ๖ ด้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๓๒ (๑) ภายใต้แนวคิดหลักคือ “หลักความพอเพียง” ตามแนวพระราชดำริ ฯ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

เป็นหลักปรัชญาที่เน้นการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ด้วยการพึ่งพาตนเองและการพึ่งพาซึ่งกันและกันในชุมชน

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม ถือเป็นแนวทางที่ชาวนาและเกษตรกรมีประสิทธิภาพ กลุ่มเครื่องแกงชุมชนบ้านเขวอมเป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของการใช้แนวคิดนี้เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับชุมชน กลุ่มเครื่องแกงชุมชนบ้านเขวอมได้นำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการทุกด้าน ทั้งการผลิต การตลาด การจัดการการเงิน และการพัฒนาชุมชน โดยเน้นการพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

จัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเมื่อปี พ.ศ. 2563 จึงเล็งเห็นว่าประชากรในหมู่บ้านค่อนข้างที่จะว่างงานกันเยอะ จึงอยากสนับสนุนให้ประชากรมีรายได้เสริม เพื่อการดำรงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น น้อมนำยึดหลักคำสอนของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้มีการคิดค้นว่าจะทำอะไรที่มีผลตอบรับดี สามารถจำหน่ายได้ มีต้นทุนที่พอ มีความต้องการทางตลาด จึงได้มีการประชุมเสนอแนะจากเสียงข้างมากออกมา เป็นการทำเครื่องแกง เพราะเครื่องแกงเป็นวัตถุดิบที่ใช้กันทุกบ้าน จึงได้ก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้มาจนถึงปัจจุบันนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาการเกิดกลุ่มเครื่องแกง ตำบลเปลี่ยน สีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มเครื่องแกง ตำบลเปลี่ยน สีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเครื่องแกง ตำบลเปลี่ยน สีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มเครื่องแกงของชุมชนบ้านเขวอม ตำบลเปลี่ยน อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

- 1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นายจรี พรหมมา
- 1.2 ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ นางสาวชนิษฐา วงศ์พิพันธ์ และนายสันติ ศิริจิตร

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

- 2.1 เครื่องบันทึกภาพ เป็นการใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้กล้องถ่ายรูปในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย
- 2.2 บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จ เป็นการสังเกตกำหนดแนวทางโดยการใช้สายตา
- 2.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัยพร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด
- 2.4 เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 สืบหาพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มสตรีบ้านไทรเพทาย
- 3.2 สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน

3.3 ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมถ่ายภาพประกอบ

3.4 รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มเครื่องแกงของชุมชนเขามอม ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัย ที่ผู้ทำการวิจัยทำการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่มเครื่องแกงของชุมชนบ้านเขามอม

1.1 ขั้นก่อตั้งของกลุ่ม พบว่า ก่อตั้งกลุ่มเมื่อปี 2563 ที่เล็งเห็นถึงความลำบากของสมาชิกในชุมชน จึงอยากให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้เสริมจากการว่างงาน และเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวบ้าน จึงได้มีการ จัดประชุมวางแผน และฟังความคิดเห็นเสียงข้างมากของชาวบ้าน ผลตอบรับออกมาดี ก็เลยมีการก่อตั้งกลุ่มขึ้นมา และได้ดำเนินเรื่องของงบประมาณเพื่อมาสร้างกลุ่มให้เจริญเติบโตขึ้น เมื่อกลุ่มมีการเจริญเติบโตขึ้น มาในระดับหนึ่ง จัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน และได้มีผู้ที่สนใจจะศึกษาเข้ามาเก็บเกี่ยวข้อมูลกันมากขึ้น

1.2 ขั้นดำเนินการปฏิบัติ พบว่า หลังจากที่ได้ผลตอบรับออกมาดี คือชาวบ้านให้ความสนใจ และเข้าร่วมเป็นสมาชิกก็เลยทำการของงบประมาณไปเพื่อมาจัดทำสินค้า จึงได้มีการวางแผนประชุมกันอีกครั้ง เพื่อถูกใจของลูกค้า และได้มีการแบ่งหน้าที่กันไปแต่ละฝ่าย

1.3 ขั้นการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า เปิดโอกาสให้สมาชิก หรือบุคคลภายนอกได้เข้ามาศึกษา เรียนรู้การทำเครื่องแกง จึงทำให้เผยแพร่ไปทั่ว แล้วก็มีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุน ทางกลุ่มเองก็ยังรับผู้ที่สนใจได้ เข้ามามีส่วนร่วม และมีการขยายตัวไปทางด้านตลาดมากขึ้น ผู้ที่สนใจก็ทยอยมาสั่งจองเยอะขึ้น

1.4 ขั้นการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสมาชิกทุกคนมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ทุกคนมีสิทธิ ส่วนร่วมเท่าเทียมกันหมด หน้าที่ของใครก็รับผิดชอบในส่วนตรงนั้น มีการปรึกษาหารือกัน ตลอดที่ไม่เข้าใจ หรือบกพร่องตรงไหนในส่วนที่ตนรับผิดชอบ แต่ละคนก็มีความพยายามตั้งใจในการทำงาน

2. สภาพปัญหาของกลุ่มเครื่องแกงของชุมชนบ้านเขามอม

2.1 สภาพปัญหาการผลิต พบว่า การขาดงบประมาณ หรือยื้นค่าของงบประมาณไปแล้วแต่งบประมาณเข้า จึงทำให้การผลิตล่าช้า และอีกปัญหาที่พบได้บ่อยคือ เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ค่อนข้างที่จะเสื่อมสภาพ เช่น กะเทียม เครื่องบด จึงทำให้ไม่สามารถที่จะทำงานต่อได้ ต้องรอการซื้อสินค้าเครื่องมือใหม่เท่านั้น เพื่อทำงานจะทำให้สินค้าดูไม่สวย จึงต้องมีการแก้ทำใหม่ และงานที่แก้แล้วก็ออกไม่ดูเป็นธรรมชาติ

2.2 สภาพปัญหาการบริหารจัดการ พบว่า บรรจุภัณฑ์ไม่เหมาะสมกับสินค้า กลิ่น เสียได้ง่าย และเป็นถุงพลาสติกที่ใช้ใส่เครื่องแกง ซึ่งเป็นถุงพลาสติกธรรมดาทั่วไป ต้องการให้มีรูปทรงที่สวยงามกว่านี้ แต่ด้วยงบประมาณที่ไม่เพียงพอ

2.3 สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า สินค้าเป็นที่ต้องการของทางตลาดก็จริง แต่ด้วยปัจจัยที่ว่า เครื่องแกงมีผู้ผลิตกันเยอะ จึงทำให้เป็นปัญหาในการวางจำหน่าย ผู้ซื้อบางคนสนใจของผู้อื่นมากกว่าของตน เนื่องจากราคาที่ไม่สามารถต่อสู้กับผู้ขายรายอื่นได้ จึงทำเป็นปัญหาทางด้านตลาดที่ผู้ซื้อจะต้องเลือกสิ่งที่ถูก แต่ไม่ได้คุณภาพ แต่ผู้ซื้อไม่คำนึงถึงสินค้าที่แพง แต่มีคุณภาพ สามารถใช้ได้นาน

2.4 สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า มีกฎกติกาภายในกลุ่ม โดยให้ความเป็นธรรมกับสมาชิกทุก ๆ คนและในกลุ่มมักพบปัญหาเหล่านี้คือ เช่น ปัญหาในเรื่องของเวลา เนื่องจากมีการผลิตสินค้าที่

จำนวนมาก ซึ่งการบดเครื่องให้เข้ากัน ต้องใช้เวลา และใส่ไฟทุกรายละเอียด จึงต้องทำงานแข่งกับเวลาเมื่อมือเดือรเข้าจำนวนมาก จึงต้องเร่งรีบในการทำงาน ซึ่งยังเห็นว่า ยังบริหารจัดการกลุ่มได้ไม่ดีเท่าที่ควร ต่อให้สมาชิกมีน้อยก็ต้องมุ่งมั่นในการทำงาน เพราะต้องทำงานแข่งกับเวลา

3. การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเครื่องแกงของชุมชนบ้านเขวอม

3.1 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นทีมที่ดีต้องมีความพอประมาณ เหมาะสมพอดีกับการใช้ชีวิต ทำงานของตนเอง ไม่ไปยุ่งวุ่นวายกับงานของคนอื่น รู้จักพอดีในตนเอง ไม่เอาตนเองไปแข่งกับใคร

3.2 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า อยากให้สมาชิกมีรายได้ เพิ่มรายได้ เพื่อเป็นการอยู่รอดของสมาชิกในกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมให้กับกลุ่มไปสู่เขตที่กว้างขึ้น และรับฟังสมาชิกในกลุ่มทุก ๆ คน และพร้อมที่จะปฏิบัติต่อแนวทางนั้น ๆ และจำเป็นที่จะต้องคิดที่รอบคอบ ไม่ว่าจะทำอะไรต้องมีเหตุผล และมีการปรึกษากันภายในกลุ่มก่อน”

3.3 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน พบว่า การเตรียมตัวให้พร้อมต่อผลกระทบที่กำลังจะตามมา พร้อมทั้งแนวทางที่จะสามารถแก้ไข แต่ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ก่อนว่าจะเป็นอย่างไร เมื่อมีสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้น ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ต้องเปิดใจยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น

3.4 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มจะต้องมีความเข้มแข็ง ต้องรู้ เข้าใจ และปฏิบัติในการทำงานให้ได้ เมื่อบกพร่องก็จะมีการเข้าอบรม เพื่อฝึกการพัฒนาทักษะตัวเองให้เกิดความรู้ เพื่อนำมาประกอบอาชีพได้

3.5 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มต้องยึดหลักคุณธรรม เป็นสำคัญ ต้องซื่อสัตย์ สุจริตกับทุกคน และซื่อสัตย์กับงาน ใส่ใจในการทำงาน ซึ่งการบริหารจัดการกลุ่มต้องมีความพอเพียง ความเพียร ความอดทน เสมอต้นเสมอปลายกับผู้ที่ร่วมงาน ใช้สติปัญญา ในการแก้ไขปัญหา ในทางนั้น ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ปล่อยปะละเลยให้งานเล็ก ๆ เป็นงานที่ใหญ่จนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

อภิปรายผล

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่ม 1) ขั้นตอนตัวของกลุ่ม พบว่า ก่อตั้งกลุ่มเมื่อปี พ.ศ. 2563 ที่เล็งเห็นถึงความลำบากของสมาชิกในชุมชน จึงอยากให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้เสริมจากการว่างงาน และเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวบ้าน จึงได้มีการจัดประชุมวางแผน ก่อตั้งกลุ่มขึ้นมา และได้ดำเนินเรื่องของงบประมาณเพื่อมาสร้างกลุ่มให้เจริญเติบโตขึ้น เมื่อกลุ่มมีการเจริญเติบโตขึ้นในระดับหนึ่ง จัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน และได้มีผู้ที่สนใจจะศึกษาเข้ามาเก็บเกี่ยวข้อมูลกันมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปาริชาติ วลัยเสถียร เรื่อง กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา กล่าวว่าขั้นตอนตัวของกลุ่มที่เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนกระทั่งกลายเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกให้ตระหนักสิ่งที่เผชิญอยู่ เกิดแกนนำในการประสานความสนใจร่วมในการรวมกลุ่ม (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543) การช่วยเหลือให้ตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมเนื่องจากรายได้จากการประมงซึ่งเป็นอาชีพหลักลดน้อยลง ปัจจุบันภายในที่สนับสนุนการดำรงอยู่ของกลุ่ม ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มนั้นเกิดจากความต้องการของสมาชิกกลุ่มที่ต้องการมีรายได้เสริม และได้ลดจากการประมงสัตว์น้ำ เนื่องจากได้พบปะกันเมื่อมีการรวมกลุ่ม 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ พบว่า หลังจากที่ได้ผลตอบรับออกมาดี คือชาวบ้านให้ความสนใจ และเข้าร่วมเป็นสมาชิกก็เลยทำการของงบประมาณไปเพื่อมาจัดทำสินค้า จึงได้มีการวางแผนประชุมกันอีกครั้ง เพื่อที่ให้งานหรือสินค้าผ้าปาเต๊ะที่ทำออกมาสวย งานละเอียด เป็นที่ต้องตาถูกใจของลูกค้า และได้มีการแบ่งหน้าที่กันไปแต่ละฝ่าย 3) ขั้นตอนการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า เปิดโอกาสให้สมาชิก หรือบุคคลภายนอกได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้การทำเครื่องแกง จึงทำให้เผยแพร่ไปทั่ว มีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุน มีการขยายตัวไปทางด้านตลาดมากขึ้น ผู้ที่สนใจก็ทะลักมาสั่งจองเยอะขึ้นซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปาริชาติ วลัยเสถียร กล่าวว่าขั้นตอน

การขยายตัว การเจริญเติบโต และการขยายกิจกรรมของกลุ่ม ระดมทรัพยากรจากภายใน และภายนอกชุมชนใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งกันและกันในการสร้างเครือข่ายของกลุ่ม (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543) และ 4) ขั้นการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสมาชิกทุกคนมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ทุกคนมีสิทธิ ส่วนร่วมเท่าเทียมกัน มีหน้าที่รับผิดชอบของตน มีการปรึกษาหารือกันในส่วนที่ไม่เข้าใจหรือบกพร่องตรงไหนในส่วนที่ตนรับผิดชอบ แต่ละหน้าที่มีความพยายามในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พัฒน์ บุญรัตพันธุ์ กล่าวว่า ความสนใจร่วมกันนี้มักจะแสดงออกได้ชัดจากวัตถุประสงค์ของกลุ่ม มีวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สมาชิกทุกคนต้องการจะให้บรรลุเป้าประสงค์ร่วมกันนี้จะเป็นแรงดึงดูดให้สมาชิกรวมกลุ่มกัน เพื่อให้บรรลุประโยชน์จากความสนใจนั้น ๆ ถ้าไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้กลุ่มก็จะแยกย้ายกันไป (พัฒน์ บุญรัตพันธุ์, 2547)

2. สภาพปัญหาของกลุ่ม 1) สภาพปัญหาการผลิต พบว่า การขาดงบประมาณ หรือยื่นคำขอของงบประมาณไปแล้วแต่ยังไม่มา ทำให้การผลิตล่าช้า และอีกปัญหาที่พบได้บ่อยคือ เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ค่อนข้างที่จะเสื่อมสภาพ เช่น เครื่องบด จึงทำให้ไม่สามารถที่จะทำงานต่อได้ ต้องรอการซื้อสินค้า เครื่องมือใหม่เท่านั้นคุณภาพของสินค้าที่คงที่ และอีกปัญหาหนึ่งคือการบดเครื่องไม่ละเอียด จึงทำให้สินค้าดูไม่สวย จึงต้องมีการแก้ไขใหม่และงานที่แก้แล้วก็ออกไม่คู่เป็นธรรมชาติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย เรืองกุล กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตหรือที่ต้องอาศัยฝีมือ และความชำนาญงานและปัญหาด้านเงินทุนที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการค้า และการบริการกลุ่มยังไม่มีแนวคิดในการผลิตของกลุ่มเชิงธุรกิจ ไม่มีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีวิชาการเข้ามาช่วย (อรทัย เรืองกุล, 2547) 2) สภาพปัญหาการบรรจุภัณฑ์ พบว่า บรรจุภัณฑ์ไม่เหมาะสมกับสินค้า ฉีกขาดได้ง่าย ไม่มีความคงทน และเป็นถุงพลาสติกที่ใช้ใส่ผ้าปาเต๊ะ ซึ่งเป็นถุงพลาสติกธรรมดาทั่วไป ไม่มีความโดดเด่นสวยงาม แต่ด้วยงบประมาณที่มีไม่เพียงพอ ความชำนาญงานและปัญหาด้านเงินทุนที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการค้า และการบริการกลุ่มยังไม่มีแนวคิดในการผลิตของกลุ่มเชิงธุรกิจ ไม่มีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีวิชาการเข้ามาช่วย 3) สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า สินค้าเป็นที่ต้องการของทางตลาดก็จริง แต่ด้วยปัจจัยที่ว่าผลิตภัณฑ์มีผู้ผลิตหลายราย จึงทำให้เป็นปัญหาในการวางจำหน่าย ผู้ซื้อบางคนสนใจของผลิตภัณฑ์มากกว่า เนื่องจากราคาที่ไม่สามารถต่อสู้กับผู้ผลิตอื่นได้ จึงเป็นปัญหาทางด้านตลาดที่ผู้ซื้อมักจะเลือกผลิตภัณฑ์ ที่ราคาย่อมเยามีคุณภาพ สามารถใช้ได้นาน และ 4) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า มีกฎกติกาภายในกลุ่ม โดยให้ความเป็นธรรมกับสมาชิกทุก ๆ คน และในกลุ่มมักพบปัญหาเหล่านี้คือ เช่น ปัญหาในเรื่องของเวลา เนื่องจากมีการผลิตสินค้าที่จำนวนมาก ซึ่งการบดเป็นงานที่ประณีตประณีต ต้องใช้เวลาและใส่ใจทุกรายละเอียด จึงต้องทำงานแข่งกับเวลาเมื่อมีออเดอร์เข้าจำนวนมาก จึงต้องเร่งรีบในการทำงาน

นอกจากนี้บริหารจัดการกลุ่มได้ไม่ดีเท่าที่ควร ต่อให้สมาชิกมีน้อย ก็ต้องมุ่งมั่นในการทำงาน เพราะต้องทำงานแข่งกับเวลา รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรา ปะลาวัน เรื่องการดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชน ผู้ประสพภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษา กลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกด์ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการกลุ่มมีการบริหารจัดการด้านองค์กรแบบไม่เป็นทางการกลุ่มมีผู้นำตามตำแหน่ง คือ ประธานกลุ่มและผู้นำตามธรรมชาติ คือ รองประธานโดยรองประธานทำหน้าที่บริหารจัดการเกือบทุกอย่างของกลุ่มยกเว้นเรื่องการผลิตเพราะว่าการผลิตสินค้าของกลุ่มต้องใช้แรงงานจากสมาชิกหลายคนที่ต้องทำร่วมกัน (มยุรา ปะลาวัน, 2550)

3. การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่ม 1) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นทีมที่ดีต้องมีความพอประมาณ เหมาะสมพอดีกับการใช้ชีวิตทำงานของตนเอง ไม่ไปวนวายกับงานของคนอื่น รู้จักพอดีในตนเอง ไม่เอาตนเองไปแข่งกับใครซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ เรื่องการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว: กรณีศึกษา

ตำบลดงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มด้านการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด คือ ผลิตภัณฑ์การบริหารจัดการ ด้านผลิต ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต การบริหารจัดการด้านการบริหารองค์กร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี ได้แก่ สภาพคล่องทางการเงิน โครงสร้างเงินทุน การจัดทำบัญชีและงบประมาณการเงินคือ การจัดทำบัญชีและงบการเงิน (รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ, 2551)

2) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า อยากให้สมาชิกมีรายได้ เพิ่มรายได้ เพื่อเป็นการอยู่รอดของสมาชิกในกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมให้กับกลุ่มไปสู่เขตที่กว้างขึ้น และรับฟังสมาชิกในกลุ่มทุก ๆ คน และพร้อมที่จะปฏิบัติต่อแนวทางนั้น และมีการปรึกษากันภายในกลุ่มก่อน” พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทิพย์ เรืองกุล เรื่องกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษา พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชรที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็น ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบและแรงงานที่มีอยู่ในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์สามารถจำหน่ายในราคาถูก ทำให้สามารถแข่งขันในตลาดและเป็นกลุ่มขนาดเล็ก (อรทิพย์ เรืองกุล, 2547) จุดอ่อน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีความซ้ำซ้อนกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องตลาดมีเงินทุนน้อย ขาดการสนับสนุน ขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการและการดำเนินงาน โอกาส ได้แก่ รัฐบาลให้การสนับสนุน และมีโครงการพัฒนาทางด้านการให้ความรู้ เทคโนโลยี ฯลฯ และให้การส่งเสริม การจัดงานแสดงสินค้าตามที่ต่าง ๆ การคมนาคมที่มีเส้นทางคมนาคมติดต่อได้สะดวก และเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสารในปัจจุบันมีการพัฒนาขึ้นมาก จึงทำให้กลุ่มสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม และ 3) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน พบว่า การเตรียมตัวให้พร้อมต่อผลกระทบที่กำลังจะตามมา พร้อมทั้งแนวทางที่สามารถแก้ไข

การคำนึงถึงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ก่อนว่าจะเป็นอย่างไร เมื่อมีสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้น ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ต้องเปิดใจยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น พบว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์ เรื่องเศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจชุมชนมีลักษณะสำคัญครบถ้วนเป็นหน่วยการผลิต แรงงานของสมาชิกมีครบถ้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการอยู่รอดของครอบครัวต่อความพอเพียงและตามความสามารถในการพึ่งตนเองตามแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนเป็นตัวของตัวเองมีพลวัต และสามารถ ที่จะอยู่รอดด้วยตนเองได้พัฒนาการของระบบทุนนิยม (ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์, 2540)

4) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มจะต้องมีความเข้มแข็ง ต้องรู้ เข้าใจ และปฏิบัติในการทำงานให้ได้ เมื่อบกพร่องก็จะมี การเข้าอบรม เพื่อฝึกการพัฒนาทักษะตัวเองให้เกิดความรู้ เพื่อนำมาประกอบอาชีพ และ 5) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มต้องยึดหลักคุณธรรมเป็นสำคัญ ต้องซื่อสัตย์ สุจริตกับทุกคน และซื่อสัตย์กับงาน ใส่ใจในการทำงาน ซึ่งการบริหารจัดการกลุ่มต้องมีความพอเพียง ความเพียร ความอดทน เสมอต้นเสมอปลายกับผู้ที่ร่วมงาน ใช้สติปัญญา ในการแก้ไขปัญหาที่นั้น ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ปล่อยปะละเลยให้งานเล็ก ๆ เป็นงานที่ใหญ่จนไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ ซึ่งคุณธรรมการรวมกลุ่มคือ สมาชิกมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เมื่อเข้ามาพบกับคนในกลุ่มแล้วต้องมีการสื่อสารที่ดี และการเจรจาที่ดี มีกติกากในการอยู่ร่วมกัน และรับฟังความแตกต่างของแต่ละบุคคลด้วย (สิริอร วิชชาวุธ, 2544)

สรุปและข้อเสนอแนะ

พัฒนาการการเกิดกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงชุมชนบ้านเขามก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2563 เพื่อสร้างรายได้เสริมให้สมาชิกและส่งเสริมอาชีพในชุมชน โดยเริ่มจากการจัดประชุมวางแผนและรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน เมื่อได้รับการตอบรับที่ดีจึงดำเนินเรื่องของงบประมาณเพื่อพัฒนาและจัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน สภาพปัญหาของกลุ่ม กลุ่มเครื่องแกงชุมชนบ้านเขาม ประสบปัญหาการผลิต เช่น

ขาดงบประมาณและเครื่องมือเสื่อมสภาพ บรรจุภัณฑ์ไม่เหมาะสม การตลาดมีคู่แข่งมาก และการบริหารจัดการกลุ่มมีกฎกติกาไม่ชัดเจน การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเครื่องแกงชุมชนบ้านเขาม นำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการ โดยเน้นความพอประมาณ มีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกัน มีความรู้ และยึดหลักคุณธรรม ซึ่งส่งผลให้กลุ่มประสบความสำเร็จทั้งในด้านการสร้างรายได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชน ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษา แนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มชุมชนบ้านเขาม ตำบลเปลี่ยน อำเภอสหัส จังหวัดนครราชสีมา และ 2) ควรศึกษา แนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาการเครื่องแกงของชุมชนบ้านเขาม ตำบลเปลี่ยน อำเภอสหัส จังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- ประทีป วีรพัฒน์นิรันดร์. (2540). เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการ และเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. ใน รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. (2547). การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- มยุรา ปะลาวัน. (2550). การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษากลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ. (2551). การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพไม้กวาด ลายดอกแก้ว: กรณีศึกษา ตำบลคงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สิริอร วิชชาวุธ. (2544). จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรทิพย์ เรืองกุล. (2547). กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

**การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง
อำเภอฉวาง จังหวัดนครราชสีมา***

**GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY
ECONOMY. CASE STUDY OF BAN WANG MUANG PRODUCTION SAVINGS
GROUP, CHAWANG SUB-DISTRICT CHAWANG DISTRICT, NAKHON SI
THAMMARAT PROVINCE THAILAND**

ชาญวิทย์ รักขมณี

Chanvit Rakmanee

กฤติยาณี ชุมเปีย

Kridtiyane Chumpia

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

Email: jittima_dam@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 3 คน และ 2) กลุ่มผู้ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารจัดการ กลุ่ม ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีจำนวน 3 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ และเป็นผู้สนับสนุน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วงมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสรุปเป็นภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการการเกิดกลุ่มออมทรัพย์ พบว่ามี 4 ขั้นตอน คือ 1.1) ขั้นตอนก่อตัวของกลุ่มออมทรัพย์ 1.2) ขั้นตอนการรวมตัวกันของกลุ่มออมทรัพย์ 1.3) ขั้นตอนการผลิตสินค้าภายในกลุ่มออมทรัพย์ และ 1.4) ด้านขั้นตอนการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ 2) สภาพปัญหาของกลุ่มออมทรัพย์ ดังนี้ 2.1) ปัญหาการผลิตกลุ่มออมทรัพย์ 2.2) ปัญหาบรรจุก้นของกลุ่มออมทรัพย์ 2.3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่มออมทรัพย์ และ 2.4) ปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ และ 3) การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงออมทรัพย์ ดังนี้ 3.1) ความพอประมาณของกลุ่มออมทรัพย์ 3.2) ความมีเหตุผลของกลุ่มออมทรัพย์ 3.3) การมีภูมิคุ้มกันของกลุ่มออมทรัพย์ 3.4) การมีความรู้ของกลุ่มออมทรัพย์ และ 3.5) การมีคุณธรรมของกลุ่มออมทรัพย์

คำสำคัญ: กลุ่มการออม, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การออม, อาชีพเสริม

Abstract

The objectives of this article were 1) to study the development of the production savings group of Ban Wang Muang, Chawang Sub-district, Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province; 2) to study the problem condition of the production savings group of Ban Wang Muang, Chawang Sub-district, Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province; 3) To study group management under the Philosophy of Sufficiency Economy. This research was qualitative research, using an interview form with a purposive sample. The sample was classified into two groups: 1) The primary informant included the savings for production group of Ban Wang Muang in Chawang Sub-district, Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province, with a total of three persons, and 2) the secondary informant included the promoters who supported the management of the group under the Philosophy of Sufficiency Economy, with a total of three persons. All of which were knowledgeable experts and supporters of the Saving for Production Group of Ban Wang Muang for at least five years. The sample was analyzed using content analysis and summarized for the overall results. The results of the research found that 1) The development of the savings group indicated four stages. It consisted of 1) The formation stage of the saving group, 2) The process of incorporation of the saving group, 3) The stage of producing the products within the saving group, and 4) The management process of the saving group. 2) The problems of the saving group are indicated as follows: 1) Production problems within the saving group; 2) Packaging problems within the Savings group; 3) marketing problems within the saving group; 4) management problems within the saving group. 3) Group management under the Philosophy of Sufficiency Economy for savings indicated as follows: 1) Moderation of the saving group; 2) Reasonableness of the saving group; 3) Self-Immunity of the saving group; 4) Knowledgeableness of the saving group; 5) Morality of the saving group.

Keywords: Saving Group, Philosophy of Sufficiency Economy, Savings, Alternative Careers

บทนำ

กลุ่มออมทรัพย์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 1 ชุมชนบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นกลุ่มออมทรัพย์ที่มีขนาดใหญ่ เป็นที่รู้จักของตำบล ซึ่งมีการก่อตั้งขึ้นมาเป็นระยะเวลานานแล้ว พื้นที่ชุมชนบ้านวังม่วงเป็นพื้นที่ ที่ประชากรในพื้นที่มีการทำเกษตรกรรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งขาดความรู้ในการสร้างอาชีพเสริมให้แก่ตนเองและครอบครัว ประชาชนในชุมชนขาดความรู้ในการทำบัญชี ออกแบบ และวางแผนในการใช้จ่ายของครอบครัว จึงมักจะทำให้เกิดปัญหาค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ ไม่มีเงินรองรับสำหรับกรณีฉุกเฉิน กลุ่มออมทรัพย์จึงเห็นถึงความสำคัญและการตอบสนองการออมเงิน และการสร้างอาชีพเสริมให้แก่คนในชุมชน ให้มีอาชีพเสริมที่สามารถสร้างรายได้ และประหยัดค่าใช้จ่ายโดยการผลิตใช้เองแทนการซื้อสินค้ามาใช้ในครัวเรือนได้

ซึ่งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วงเห็นถึงความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำมาเป็นแนวทางของการพัฒนากลุ่มได้ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการประหยัด การยืนหยัดอยู่ในพื้นฐานของการผลิตที่ไม่ต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการผลิตจำนวนมาก แต่สามารถสร้างมูลค่าได้เป็นอย่างดี นำหลักการใช้สิ่งที่มีในรอบตัวมาดัดแปลงเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดโดยการไม่ปล่อยไว้แบบเปล่าประโยชน์ อีกทั้งยังนำหลักการอดออม มามีส่วนร่วมในกลุ่ม คือสหกรณ์สำหรับออมเงินให้เข้าบ้าน ที่สามารถหมุนเวียนทางการเงิน

สำหรับธุรกรรมต่าง ๆ เหมือนสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่ว ๆ ไป ที่รู้จักกัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการมีกิจกรรมส่งเสริมการตลาดรายจ่าย โดยการประหยัดทรัพย์แล้วนำมาสะสม รวมกันทีละเล็กทีละน้อย เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้เป็นทุน ให้สมาชิกที่มีความจำเป็นเดือดร้อนกู้ยืมไปใช้ในการลงทุน ประกอบอาชีพหรือเพื่อสวัสดิการของตนเอง และครอบครัว และในส่วนของความรู้การดำรงชีวิตอย่างมีเหตุผล เช่น การมีกิจกรรมด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เช่น กิจกรรมร่วมงานประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น การทำกิจกรรมสาธารณะร่วมกัน

จากเหตุผลดังกล่าวแล้วกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง มีความต้องการที่จะส่งเสริมให้คนในชุมชนมีอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ให้กับครอบครัว หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรจึงมีการสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมอาชีพให้กับกลุ่มผู้สนใจ เพื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะได้มีความรู้ มีทักษะในการแปรรูปสินค้าที่มีในชุมชนเกือบจะทุกบ้าน อันเป็นการใช้และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งการพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนแบบพึ่งตนเอง ต้องอาศัยการรวมตัวของเกษตรกรเป็นหลัก ซึ่งการที่ชุมชนชนบทจะพึ่งตนเองได้จะต้องมีการพึ่งตนเองได้ในหลักการ 5 ด้านคือ ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจและด้านสังคม เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนในชุมชน (ศุภรดา แสนยาโต, และคณะ, 2561)

ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาเรื่อง กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อได้ทราบถึงการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ในการออมทรัพย์ และสร้างอาชีพ ให้คนในชุมชนพื้นที่ชุมชนบ้านวังม่วง เพื่อสร้างกลไกการผลิตแบบครบวงจร ทำให้ชุมชนยกระดับเศรษฐกิจและสังคมที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยคัดเลือกแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ด้านขอบเขต

1.1 ด้านประชากร (Population) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่ม เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่ม และเพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยตัวแทนผู้เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนกลุ่มออมทรัพย์ มี 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ กลุ่มกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานกลุ่มออมทรัพย์ รองประธานกลุ่มออมทรัพย์ และกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ และ 2) กลุ่มผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีจำนวน 3 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการสนับสนุนกลุ่มออมทรัพย์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

1.2 ด้านเนื้อหา ได้แก่ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกิดกลุ่มอาชีพสภาพปัญหาของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

และการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และอินเทอร์เน็ต บทความ ตำรา คัดสำเนา จากรายงานการวิจัยหรือบทความตามเว็บไซต์

1.3 ด้านพื้นที่ศึกษาคือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ชุมชนบ้านวังม่วง หมู่ที่ 1 ตำบลฉวาง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา

2. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องบันทึกภาพ เป็นการใช้อุปกรณ์ถ่ายภาพเพื่อถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้อุปกรณ์ในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย

2.2 บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการณ์ตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จ เป็นการสังเกตกำหนดแนวทาง โดยการใช้สายตา

2.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัยพร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด

2.4 เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

3. ด้านการเก็บข้อมูล

3.1 สำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง

3.2 สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน

3.3 ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมถ่ายภาพประกอบ

3.4 รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

4. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้ทำการวิจัยทำการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

1.1 ขึ้นก่อตั้งของกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า การก่อตั้งกลุ่มของออมทรัพย์ชุมชนบ้านวังม่วงเริ่มต้นก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2540 ได้มาพูดคุยปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่ค่าใช้จ่ายในครอบครัวไม่เพียงพอของคนในชุมชน และได้พูดคุยถึงเงินทุนสำรองในการดำเนินชุมชน เพราะเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันนี้ค่าแรงขั้นต่ำก็มีค่ามากพอที่จะหล่อเลี้ยงในการดำเนินชีวิต จึงคิดหาวิธีทำให้รายได้เพียงพอในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน มีการพูดคุยกันว่า จะทำอะไรดี ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ได้เริ่มก่อตั้งกลุ่มเมื่อปี พ.ศ. 2540 เกิดจากการ ได้มาพูดคุยปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่ค่าใช้จ่ายในครอบครัวไม่เพียงพอ เนื่องจากปัญหาราคาของพาราที่ตกต่ำ ทำให้รายได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิตด้วยกันว่าจะทำอะไรดี จากการพูดคุยกัน พบว่าในพื้นที่ชุมชนชุมชนมีมะพร้าวเป็นจำนวนมาก

เลขาวิธีแปรรูปให้ได้ผลผลิตที่ดีที่สุดและสามารถนำไปเป็นผลผลิตของชุมชนได้ก็เลยจัดทำเป็นน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น” (เรณู ชูศรีอ่อน, 2565)

“ได้มีการพูดคุยถึงปัญหาเงินในครอบครัวไม่พอใช้ อยากมีทำอะไรทำเพื่อเสริมรายได้ในครอบครัว” (กฤตยา ระวังวงศ์, 2565)

1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติ พบว่า การดำเนินการปฏิบัติต้องมีการวางแผน วางกฎระเบียบ และวางแผนงานในการทำงานของกลุ่มอย่างมีระเบียบแบบแผน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุดแก่ชุมชน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ต้องมีการวางแผน วางกฎระเบียบ และวางแผนงานในการทำงานของกลุ่มอย่างมีระเบียบแบบแผน” (เรณู ชูศรีอ่อน, 2565)

“เพื่อใช้สิ่งของที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด” (พูนศักดิ์ สุวรรณวงศ์, 2565)

1.3 ขั้นตอนการขยายตัว พบว่า ต้องมีระยะเวลาในการที่จะรู้จักสังเกตกลุ่มออมทรัพย์ของตนเองว่าอยู่ในระดับที่มีสมาชิกของกลุ่มมีการเพิ่มขึ้นมาน้อยแค่ไหน มีความเสาะหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มผลผลิตให้มีความต้องการต่อประชาชน เพื่อสร้างความเติบโตของชุมชนเพิ่มขึ้น ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“เมื่อมีระยะเวลาประมาณหนึ่งการก่อตั้งกลุ่มก็ได้รับความนิยมจากผู้คนในเขตชุมชนเป็นอย่างมาก โดยเพิ่มมีการผลิตเพิ่มขึ้นเมื่อกลุ่มมีการเจริญเติบโตจึงมีการขยายการผลิตของกลุ่ม โดยการระดมทรัพยากรการผลิตจากภายในและภายนอกชุมชน” (เรณู ชูศรีอ่อน, 2565)

“ได้ความความนิยมจากการนำไปพูดบอกกล่าวต่อของคนในชุมชน จึงได้มีการเพิ่มการผลิตให้มากขึ้น” (พูนศักดิ์ สุวรรณวงศ์, 2565)

ภาพที่ 1 สัมภาษณ์นายพูนศักดิ์ สุวรรณวงศ์ (รองประธานกลุ่มออมทรัพย์)

1.4 ขั้นการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มออมทรัพย์มีการปรึกษาร่วมกัน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากสมาชิกของกลุ่มอยู่เสมอ หากเกิดปัญหาหรือความต้องการของประชาชนก็จะได้มีการจัดการส่วนนั้น

ในทันที นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตามมาของกลุ่มออมทรัพย์ ประชาชนหรือสมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ ไม่มีการบังคับฝืนใจผู้ใดทั้งสิ้นเพื่อประสิทธิภาพของงานที่เกิดขึ้นตามมา

2. สภาพปัญหาของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอนางรอง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

2.1 ปัญหาการผลิตกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า สภาพปัญหาของกลุ่ม ด้านปัญหาการผลิต พบว่า ทางกลุ่มมีปัญหาในการผลิต เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ไม่มีความทันสมัย ขาดงบประมาณ ทำให้ผลิตออกมาช้า นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ซึ่งในบางช่วงขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ทำให้ต้องซื้อวัตถุดิบมาจากภายนอกชุมชน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ขาดแคลนในด้านเงินทุนในการหมุนเวียนและอุปกรณ์ในการดำเนินการต่าง ๆ ” (เรณู ชูศรีอ่อน, 2565)

“ค้าขายได้ตลอดแต่บางครั้งก็ขายไม่ได้บ้างเพราะว่าการขายของมีขายดีและก็ได้ดีมากมาแล้วแต่ผู้บริโภค” (พูนศักดิ์ สุวรรณวงศ์, 2565)

2.2 ปัญหาบรรจุภัณฑ์กลุ่มออมทรัพย์ พบว่า ปัจจัยสำคัญมากต่อการสร้างจิตสำนึกความเป็นเจ้าของมีความสำคัญในบทบาทที่รับผิดชอบสภาพปัญหาบรรจุภัณฑ์ทางกลุ่มยังไม่สวยงาม รูปทรงไม่ทันสมัย ฉลากไม่สวยงาม ทางกลุ่มมีแนวทางคิดที่จะเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์รูปแบบใหม่ ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“การจัดซื้อขวดมาบรรจุภัณฑ์มีต้นทุนที่สูงและไม่สวยงาม ฉลากที่ใช้ก็ไม่สวยงาม ใช้แบบถ่ายเอกสาร ไม่มีสี สีสวยงาม” (เรณู ชูศรีอ่อน, 2565)

ภาพที่ 2 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง

2.3 ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า ยังมีการผลิตที่สมบูรณ์ และขาดการประชาสัมพันธ์โดยการประกาศต่างต้องเริ่มด้วยคนในชุมชนก่อนที่จะไปประกาศให้คนภายนอกได้รับรู้เพื่อที่จะดึงดูดความสนใจ ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ยังไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอนเพราะอาจจะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ที่ยังไม่มีการโฆษณา” (พูนศักดิ์ สุวรรณวงศ์, 2565)

“ไม่มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงโดยคนบางกลุ่มอาจจะยังไม่ทราบ” (กฤตยา ระวิวงศ์, 2565)

2.4 ปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า สมาชิกในกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วงยังขาดความภาคภูมิใจในงานที่ทำ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมของกลุ่ม และกลุ่มยังมีการบริหารจัดการกลุ่มที่ค่อนข้างยากลำบาก เพราะเกิดจากสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์มีจำนวนสมาชิกที่มากจึงมีการควบคุมที่ค่อนข้างตามา

3. การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

3.1 ความพอประมาณของกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า การระดมสมองแก้ปัญหาเพื่อหาแนวทางต่อไปในทางพัฒนาไปไหนทำที่ที่ดีขึ้นเพื่อไปต่อการบริหารงานให้ได้ผลที่ออกมาให้มีความพร้อมและมีรูปแบบให้ดีที่สุด ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“เป็นแนวทางที่ง่ายที่สุดและได้ผลมาก โดยต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารจากนั้นนำไปสู่ลูกน้องที่ดี” (เรณู ชูศรีอ่อน, 2565)

“คิดสร้างผลงานการดำเนินการให้ออกมาดีและให้มีความน่าสนใจแก่ประชาชน” (กฤตยา ระวิวงศ์, 2565)

3.2 ความมีเหตุผลของกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า วางแผนการใช้จ่ายของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในการคิดไตร่ตรองถึงการใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น มีความพอประมาณในการหารายได้เพื่อให้สอดคล้องกับสินค้าที่ทำไปและคำนึงถึงผลลัพธ์ที่ได้รับกลับมา ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“นำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ให้เกิดผลมากที่สุด” (พูนศักดิ์ สุวรรณวงศ์, 2565)

“พูดคุยการเพื่อหาวิธีการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า” (กฤตยา ระวิวงศ์, 2565)

3.3 การมีภูมิคุ้มกันของกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า การดำเนินต่าง ๆ คนทุก ๆ คน ต้องมีความคิดที่ดีต่อกันเพื่อเป็นมิตรภาพแก่กันในการทำหน้าที่ให้ออกมาดีที่สุด และควรศึกษาหาวิธีและแนวทางต่าง ๆ เพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาต่อยอดให้ดียิ่งขึ้น แม้กระทั่งการสร้างกำลังใจของสมาชิกก็ตาม ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“เพื่อให้การดำเนินงานมีความราบรื่นผ่านไปด้วยดี” (เรณู ชูศรีอ่อน, 2565)

“ส่งเสริมให้สมาชิกทุก ๆ คนมีกำลังใจในการทำหน้าที่อย่างเต็มที่” (พูนศักดิ์ สุวรรณวงศ์, 2565)

3.4 การมีความรู้ของกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า องค์ความรู้ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วงที่ประชาชนหรือสมาชิกมีคือ ความรู้พื้นฐานของจุดประสงค์ของกลุ่มออมทรัพย์และจุดประสงค์ของตนเองว่าทำอะไร มีความสำคัญมากน้อยแค่ไหน และสามารถสร้างประโยชน์อะไรตามมาได้บ้าง สิ่งสำคัญของผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดี จะต้องเป็นผู้ที่ต้องมีสมาธิเป็นอย่างมากเพื่อจุดประสงค์ของงานบนพื้นฐานของความชำนาญที่ดีตามมาด้วย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“เพื่อส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุดหรือไม่ก็ไม่ต้องเกิดความผิดพลาดขึ้นแม้แต่นิดเดียว” (เรณู ชูศรีอ่อน, 2565)

“อาศัยการทำงานที่มีความชำนาญในการทำงานเฉพาะด้านของคนที่มีความรู้ในด้านนั้น” (กฤตยา ระวิวงศ์, 2565)

3.5 การมีคุณธรรมของกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า การมีคุณธรรมที่ดีของกลุ่ม สมาชิกกลุ่มทุกคนต้องรู้จักความถูกต้องก่อน และสิ่งที่ตามมาคือการรู้จักเคารพผู้อื่น มีการรับฟังปัญหาของสมาชิกทุกคน เพื่อร่วมกันปรึกษาหารือในการระดมความคิดเพื่อการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มในการสร้างอาชีพเสริมให้คนในชุมชน หรือกระทั้งการระดมความคิดเพื่อพัฒนาด้านอื่นก็ตาม ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลว่า

“เพื่อส่งเสริมวัสดุอุปกรณ์ที่มีในพื้นที่นำมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุดและเน้นให้ทุกคนในชุมชนที่ว่างงาน หรือคนที่สนใจได้มาร่วมงานกันก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ” (เรณู ชูศรีอ่อน, 2565)

“รับฟังปัญหาด้วยเหตุด้วยผลโดยระดมเอาความคิดคนส่วนใหญ่เป็นหลักในการจัดการและต้องการให้กลุ่มมีการขยายส่งเสริมการพัฒนากลุ่มให้มีการประกอบอาชีพเป็นในแก่คนที่สนใจในชุมชน” (พูนศักดิ์ สุวรรณวงศ์, 2565)

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

1. จากการศึกษาพัฒนาการการเกิดกลุ่ม เห็นได้ว่า ขั้นตอนตัวของกลุ่ม พบว่า การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ได้เริ่มก่อตั้งกลุ่มเมื่อปี พ.ศ. 2540 เกิดจากการ ได้มาพูดคุย ปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่ค่าใช้จ่ายในครอบครัวไม่เพียงพอเนื่องจากปัญหาราคายางพาราที่ตกต่ำ ทำให้รายได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิตคุยกันว่าทำอะไรดี จากการพูดคุยกัน พบว่าในพื้นที่ชุมชนมีมะพร้าวเป็นจำนวนมากเลยหาวิธีแปรรูปให้ได้ผลผลิตที่ดีที่สุดและสามารถนำไปเป็นผลิตของชุมชนได้ก็เลยจัดทำเป็นน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543) กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา กล่าวว่า ขั้นตอนตัวของกลุ่มที่เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนกระทั่งกลายเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกให้ตระหนักสิ่งที่เผชิญอยู่ เกิดแกนนำในการประสานความสนใจร่วมในการรวมกลุ่ม พบว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ บัณฑิต อ่อนดำ กล่าวว่า ประสบการณ์จากโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในงานพัฒนา (SFPP) (บัณฑิต อ่อนดำ, 2533) พบว่า กระบวนการกระตุ้นให้เกิดกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยนั้น ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมกลุ่ม (pre group stage) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่เกษตรกรตำบลเข้าไปสร้างความคุ้นเคย การยอมรับ และความไว้วางใจ จากชุมชนรวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพวัตถุประสงค์การวิจัย คือ ศึกษาบริบทเชิงพื้นที่ในการดำเนินงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์กรบริหาร

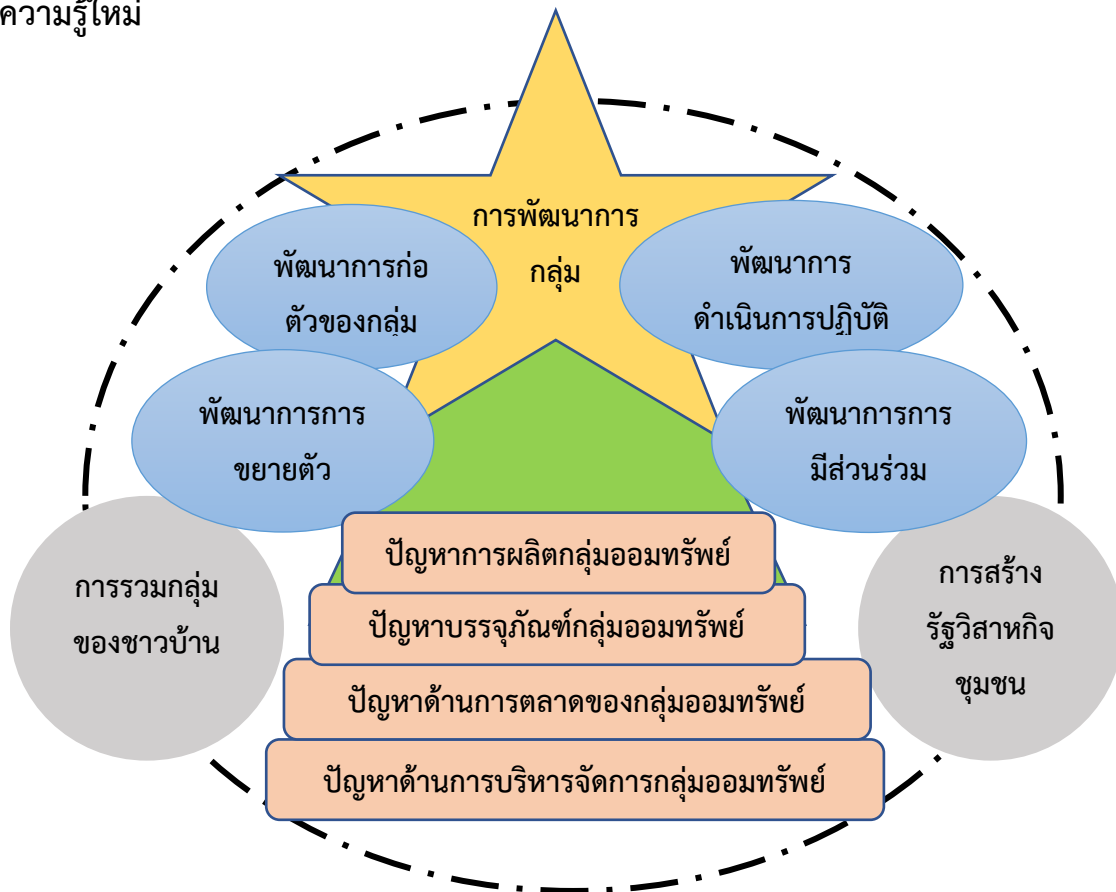
ส่วนตำบล แนวทาง และการดำเนินการส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน (ทวี วัชรเกียรติศักดิ์, 2554)

2. สภาพปัญหาของกลุ่มด้านปัญหาการผลิต พบว่า ขาดการมีส่วนร่วมและราคาของวัตถุดิบที่เพิ่มสูงขึ้น ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิต เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ไม่มีความทันสมัย ขาดงบประมาณ ทำให้ผลิตออกมาช้า นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ซึ่งในบางช่วงขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ทำให้ต้องซื้อวัตถุดิบมาจากภายนอกชุมชน ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตหรือที่ต้องอาศัยฝีมือ และความชำนาญงาน และปัญหาด้านเงินทุนที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการค้า และการบริการ กลุ่มยังไม่มีแนวคิดในการผลิตของกลุ่มเชิงธุรกิจ ไม่มีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยี วิชาการเข้ามาช่วย (อรทิพย์ เรืองกุล, 2547) และพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของสุลีสพร ทองงาม กล่าวว่า ปัญหาด้านการจัดการกลุ่ม กลุ่มขาดการจัดการกลุ่มที่เหมาะสมทั้งในด้านการจัดการกลุ่มขึ้นวางแผน การจัดการกลุ่มขึ้นการดำเนินงาน การจัดการกลุ่มขึ้นการติดตาม และประเมินผล ทำให้ขาดการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเงินสนับสนุนที่ได้รับไม่เพียงพอที่จะนำมาพัฒนากลุ่มให้ประสบความสำเร็จตามที่ควรจะเป็น ปัญหาด้านการผลิต และการตลาด (สุลีสพร ทองงาม, 2550) พบว่า การขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการผลิตและการตลาด ส่งผลให้กลุ่มไม่สามารถเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้า และไม่สามารถก้าวเข้าสู่ระบบธุรกิจแบบเต็มรูป รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรา ปะลาวัน กล่าวว่า การบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มมีการบริหารจัดการด้านองค์กรแบบไม่เป็นทางการกลุ่มมีผู้นำตามตำแหน่ง คือ ประธานกลุ่ม และผู้นำตามธรรมชาติ คือ รองประธาน โดยรองประธานทำหน้าที่บริหารจัดการเกือบทุกเรื่องของกลุ่มยกเว้นเรื่องการผลิต เพราะว่าการผลิตสินค้าของกลุ่มต้องใช้แรงงานจากสมาชิกหลายคนที่ต้องทำร่วมกัน (มยุรา ปะลาวัน, 2550) อภิปรายผลได้ว่า ปัญหาการผลิตเกิดจากการขาดแคลนเงินทุนการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็กทำในครัวเรือน หรือรวมกลุ่มผลิตมีเงินทุนน้อยเข้าไม่ถึงแหล่งสนับสนุนเงินปัญหาข้างต้นที่เกิดขึ้นมิใช่เกิดจากผู้ผลิตทั้งหมด บางครั้งอาจเกิดจากตัวลูกค้าเองก็ได้ เนื่องจากไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของตนเองสั่งสินค้า

3. การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่ม ด้านความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเอง และดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและควมมีอิสระในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ความสามารถในการควบคุม และจัดการเพื่อให้ตนเองได้รับการสนองตอบต่อความต้องการต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นศักยภาพพื้นฐานที่คนไทย และสังคมไทยเคยมีอยู่แต่เดิมต้องถูกกระแทกกระเทือน ซึ่งวิกฤตเศรษฐกิจ จากปัญหาพองสบู่และปัญหาความอ่อนแอของชนบท รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น ล้วนแต่เป็นข้อพิสูจน์ และยืนยันปรากฏการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญโชติ เกตุแก้ว กล่าวว่า ในปัจจุบันองค์กรส่วนใหญ่เริ่มเปิดรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในหลายหลายองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น โดยนำไปพัฒนากับการมีชีวิตที่มีความสุขสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสุข มีความเพียบพร้อม และมีความสามารถที่จะดำรงสภาพด้านเศรษฐกิจสังคมการเมือง (บุญโชติ เกตุแก้ว, 2556) ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และค่านิยมของสังคม โดยยึดถือหลักโครงการพึ่งพาตนเองพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทิพย์ เรืองกุล กล่าวว่า การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน และภายนอกของเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชรที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบ และแรงงานที่ใช้มีอยู่ในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์สามารถจำหน่ายในราคาถูก ทำให้สามารถแข่งขันในตลาด และเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จุดอ่อน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีความซ้ำซ้อนกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องตลาด มีเงินทุนน้อย ขาดการสนับสนุน ขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการและการดำเนินงาน โอกาส ได้แก่ รัฐบาลให้การสนับสนุน และมีโครงการพัฒนาทางด้านการให้ความรู้ เทคโนโลยี ฯลฯ และให้การส่งเสริม การจัดงานแสดงสินค้าตามต่าง ๆ การคมนาคมที่มีเส้นทางคมนาคม ติดต่อกับสะดวก และเทคโนโลยี และการติดต่อสื่อสารในปัจจุบัน

มีการพัฒนาขึ้นมา จึงทำให้กลุ่มสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม (อรทิพย์ เรืองกุล, 2547) พบว่า สอดคล้องกับการศึกษา เศรษฐกิจชุมชนมีลักษณะสำคัญครบถ้วนเป็นหน่วยการผลิต แรงงานของสมาชิกมีครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการอยู่รอดของครอบครัวต่อความพอเพียง และตามความสามารถในการพึ่งตนเองตามแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนเป็นตัวของตัวเองมีพลวัต และสามารถที่จะอยู่รอดด้วยตนเองได้พัฒนาการของระบบทุนนิยม (ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์, 2540) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช พันยาก กล่าวว่าการร่วมมือประสานงานกับชุมชน มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ วัดในหมู่บ้าน สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเกษตรวิสัย องค์กรบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง สำนักงานเกษตรอำเภอเกษตรวิสัย ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีจุดประสงค์เพื่อของบประมาณสนับสนุนการฝึกอบรมเพิ่มทักษะปฏิบัติในกระบวนการผลิต การตลาด การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และนำศึกษาดูงานแหล่งเศรษฐกิจชุมชนอื่น ๆ (นงนุช พันยาก, 2549) อภิปรายผลได้ว่า การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต ให้กลุ่มมีโอกาสขยายมีการกระจายสินค้าให้กว้างขวางมากขึ้นเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการอยู่รอดของครอบครัวต่อความพอเพียง และตามความสามารถในการพึ่งตนเอง

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ อธิบายได้ว่า การประยุกต์ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยการสร้างงานสร้างอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน และการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพในชุมชนและของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน โดยกระบวนการ

รวมกลุ่มจากการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งทุนทรัพยากร ทุนสังคม ทุนทางปัญญา มาผสมผสานกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนให้สอดคล้องกับ บริบทของสังคม และผลของการรวมกลุ่มทำให้เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงคุณค่าของทุนที่มีอยู่ในชุมชน ร่วมกันอนุรักษ์ฟื้นฟู และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยผ่านกระบวนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ในการบริหารจัดการเป็นการกระจายรายได้ชุมชน แก้ไขปัญหาของชุมชนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ให้สามารถยืนหยัดด้วยตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยใช้วิธีการสาธิตวิธีการทำ และการผลิต รวมถึงการประยุกต์สูตรการทำสินค้าต่าง ๆ ที่สร้างอาชีพเสริมไม่ว่าจะเป็น กระเป๋าสาน เหยี่ยวโปรยทาน พวงกุญแจ น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น และยาต้มสมุนไพรจากสมุนไพรพื้นบ้านเป็นการพัฒนาต่อยอดของในชุมชนให้ทันสมัย โดยการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ให้น่าสนใจ และสละให้มีความดึงดูดลูกค้ามากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นช่องทางในกระตุ้นความสนใจในตัวผลิตภัณฑ์

สรุปและข้อเสนอแนะ

ด้านกลุ่มทรัพยากรเพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปปัจจัยออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ควรมีการสร้างเครือข่ายในชุมชน และในการตลาดให้มีความรู้จกมากยิ่งขึ้น 2) ควรมีการจัดตั้งกลุ่มให้มีการสอนในเรื่องกระบวนการทำน้ำมันใบบัวบกและเพื่อสร้างรายได้เสริมให้คน ในชุมชน และ 3) กลุ่มควรมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตามสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดตลาดให้กว้างขึ้น ด้านชุมชน สามารถสรุปปัจจัยออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรู้ในเรื่องกระบวนการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น 2) ส่งเสริมให้คนในชุมชนเปิดการตลาดในชุมชนและตลาดภายนอก และ 3) ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีการปลูกมะพร้าวเพื่อเป็นวัตถุดิบในการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น และด้านหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน สามารถสรุปปัจจัยออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนตำบลทำขึ้นควรเข้ามาส่งเสริมในการพัฒนาอาชีพให้มีระบบแบบแผนที่มีมั่นคงมากขึ้น 2) องค์การบริหารส่วนตำบลฉวางควรมีการจัดประชาสัมพันธ์ให้คนทั้งภายในชุมชน และภายนอกชุมชนได้รู้จักน้ำมันมะพร้าวมากยิ่งขึ้น และ 3) องค์การบริหารส่วนตำบลฉวางขึ้นควรมีการสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤตยา ระวิวงศ์. (15 กันยายน 2565). กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา. (ชาญวิทย์ รักสมณี, ผู้สัมภาษณ์)
- ทวี วัชรเกียรติศักดิ์. (2554). การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ, 5(1), 43-54.
- นงนุช พันยาก. (2549). เศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาธุรกิจผ้าก๊วย บ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- บัณฑิต อ่อนดำ. (2533). ยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญโชติ เกตุแก้ว. (2556). คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรฝ่ายช่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิชาการคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, 6(2), 93-105.
- ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์. (2540). เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการ และเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. ใน รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- พูนศักดิ์ สุวรรณวงศ์. (15 กันยายน 2565). กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา. (ชาญวิทย์ รัชมณี, ผู้สัมภาษณ์)
- มยุรา ปะลาวัน. (2550). การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษา กลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- เรณู ชูศรีอ่อน. (15 กันยายน 2565). กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังม่วง ตำบลฉวาง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา. (ชาญวิทย์ รัชมณี, ผู้สัมภาษณ์)
- ศุภรดา แสนยาโต, และคณะ. (2561). การเสริมสร้างอาชีพแปรรูปกล้วยน้ำว่าโดยใช้ภูมิปัญญาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชนท้องถิ่น ตำบลนาฝาย จังหวัดชัยภูมิ. วารสารสังคมศาสตร์, 3(1), 85-95.
- สุสิทธิ์ ทองงาม. (2550). การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลคลอง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- อรทิพย์ เรืองกุล. (2547). กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขต เทศบาลเมืองกำแพงเพชร. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง*

THE PROCESS OF CREATING A LEARNING NETWORK IN THE COMMUNITY CASE STUDY OF SCENTED CANDLE MAKING PROFESSION GROUP BAN TO MUEANG BANG MAK SUB-DISTRICT KAN TANG DISTRICT

วรัญญา ชิกขำ

Waranya khikkham

กัณตพล เสนาชาติ

Kantaphon Senachat

มณีนุช ตันกวนก้อง

Maneenuch Tankuankong

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

Email: jittima_dam@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และ 3) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มอาชีพการทำเทียน โดยใช่วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก นางรัตนา อุตตสุรดี (ประธานกลุ่ม) นายสนอง พอกศักดิ์ (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางหมาก) และนายจิรพงศ์ เอียดสี (ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4) เครื่องมือรวบรวมข้อมูล 1) เครื่องบันทึกภาพ 2) บันทึกการสังเกต 3) แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูล และ 4) เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) สำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 2) สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัว 3) ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียด และ 4) รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาเรื่องการทำเทียนหอม เมื่อรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการการเกิดกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม พบว่ามี 4 ขั้นตอน คือ 1.1) ขั้นตอนตัวของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม 1.2) ขั้นตอนการรวมตัวกันของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม 1.3) ขั้นตอนการผลิตสินค้าภายในกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม และ 1.4) ด้านขั้นตอนการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม 2) สภาพปัญหา ของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม ดังนี้ 2.1) ปัญหาการผลิตกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม 2.2) ปัญหาบรรจุภัณฑ์กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม 2.3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม และ 2.4) ปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม และ 3) กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม ดังนี้ 3.1) การก่อตัวของเครือข่าย 3.2) การสร้างและพัฒนาเครือข่าย 3.3) การบริหารจัดการเครือข่าย และ 3.4) การขยายผลของเครือข่าย

คำสำคัญ: กลุ่มอาชีพ, เครือข่ายการเรียนรู้, การบริหารจัดการ, กระบวนการสร้าง

Abstract

The purposes of this research article were 1) To study the development of the occupation group making scented candles, 2) To study the condition of the problem, and 3) To study the process of creating a learning network in the community of the occupation group making scented candles. This research used the descriptive research method with the main informants, which included Mrs. Rattana Uttasuradee (The group's Chairwoman), Mr. Sanong Phoksak (Chairman of Bang Mak Sub-district Administrative Organization), and Mr. Jirapong Ladsai (Village Headman of Village No. 4) Data collection tools included 1) A camera, 2) Observation records, 3) An interview form, which was a form in which the researcher used to ask questions in order to record data, and 4) Audio recorder, which was for recording the interview. Data collection was conducted with 1) Surveying the areas in the community to study basic information; 2) Building relationships and introducing oneself; 3) Coordination using tools to collect detailed information; and 4) Collecting, analyzing, and summarizing the results upon data analysis while studying how to make scented candles when collecting information. The results of the research found that 1) The development of the occupation group making scented candles was found to have four stages: 1.1) The formation stage of the occupation group making scented candles; 1.2) The process of forming the occupation group making scented candles; 1.3) Process of producing the products within the occupation group making scented candles; and 1.4) Management process of the occupation group making scented candles. 2) Problems of the occupation group making scented candles indicated as follows: 2.1) Production problems within the occupation group making scented candles; 2.2) Packaging problems for the occupation group making scented candles; 2.3) Marketing problems of the occupation group making scented candles; and 2.4) Management problems within the occupation group making scented candles. and 3) The process of creating a learning network in the community of the occupation group making scented candles was indicated as follows: 3.1) Network formation; 3.2) Network creation and development; 3.3) Network management; and 3.4) Network enhancement.

Keywords: Occupation Group, Learning Network, Management, Building Proces

บทนำ

กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม มี นางรัตนา อุตตสุรดี เป็นหัวหน้ากลุ่ม โดยมีความคิดว่าจะจัดตั้งกลุ่มขึ้นมา โดยมีหน่วยงานในตำบลเข้ามาช่วยและดูแลเรื่องการจัดตั้งกลุ่มและได้เข้ามามีช่วยเหลือและช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดตั้ง

กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอมปกติเวลาที่มีงานแต่งงานบวช หรืองานต่าง ๆ จะต้องไปซื้อเทียนหอมจากที่อื่นเป็นมาเป็นของชำร่วยหรือของฝาก พอนาน ๆ ไปจึงมาช่วยกันคิดว่าทำยังไงถึงจะประหยัดเงินส่วนนี้ไปได้จึงไปช่วยคนในหมู่บ้านประมาณ 4 - 5 คน มาช่วยกันทำเพื่อส่งตามออเดอร์ที่แต่ละงานเขาสั่งตอนแรกใช้ถ้วยเล็ก ๆ หรือถ้วยที่ไว้ใส่วุ้นนำมาต่อกัน ตกอันละ 10 บาท

นั่นคือจุดเริ่มต้นในการทำเทียนหอม หลัง ๆ จึงลองนำไปขายที่บูธจัดงานต่าง ๆ ก็เริ่มที่จะได้รับความสนใจ จึงทำไปเรื่อย ๆ แต่ก็มีลูกค้าที่หลังว่าทำอะไรถึงจะต่างจากของคนอื่นจึงนำสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้เป็นตัวช่วย และเพื่อการลดต้นทุนในการใช้น้ำมันหอมระเหย

จากความเป็นมา และความสำคัญดังกล่าวทำให้มีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับได้รับความรู้ในการทำเทียนหอมจากสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและสามารถนำวัสดุที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ประกอบในการทำเทียนหอมทำให้ชาวบ้านหรือคนในชุมชนที่สนใจสามารถนำสิ่งเหล่านั้นมาเป็นวัสดุในการทำเทียนหอมได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม
3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนกรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ด้านขอบเขต

ด้านประชากรผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นางรัตนา อุตตสุรดี (ประธานกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนกลุ่ม นายสนอง พอกศักดิ์ (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางหมาก) และ นายจิรพงศ์ เอียดสี (ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4)

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องบันทึกภาพ เป็นการใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้กล้องถ่ายรูปในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย
2. บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการณ์ตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จเป็นการสังเกตกำหนดแนวทางโดยการใช้สายตา
3. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัยพร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด
4. เครื่องบันทึกเสียง เป็นการใช้เครื่องบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกที่ระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทันก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อนหลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มสตรีบ้านไทรเพทาย
2. สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน
3. ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวันเวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็นโดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายพร้อมถ่ายภาพประกอบ
4. รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผลหากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการทำเทียนหอม เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้ทำวิจัยทำการศึกษาและนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่มอาชีพเทียนหอม

- 1.1 ขั้นก่อตัวของกลุ่ม พบว่า มีการติดต่อการทำผลิตภัณฑ์เทียนหอมในงานมงคลต่าง ๆ
- 1.2 ขั้นดำเนินการปฏิบัติ พบว่า รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มโดยวางแผน และกฎระเบียบของกลุ่ม
วางแผนการทำงาน และเริ่มลงมือปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ
- 1.3 ขั้นการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า ได้รับการติดต่อจากลูกค้าในการทำของชำร่วยในงานมงคลต่าง ๆ จึงเกิดการขยายตัว
- 1.4 ขั้นการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ กลุ่มมีความเข้มแข็ง

ภาพที่ 1 วิธีการเตรียมอุปกรณ์ในการทำเทียนหอม

ขั้นก่อตัวของกลุ่ม การศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนกรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

“การจัดตั้งกลุ่มอาชีพเทียนหอม เกิดจากมีสมาชิกได้ไปร่วมงานในพิธีงานต่าง ๆ แล้วเห็นเทียนหอมเป็นของชำร่วยในงานเลยเกิดไอเดียจะทำ เทียนหอมขายแล้วได้ทำการรวมกลุ่มขึ้นมาจากชาวบ้านละแวกนั้น แล้วขยายใหญ่ขึ้นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา” (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางหมาก, 2566)

ขั้นดำเนินการปฏิบัติ

การศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนกรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

“หลังจากที่พูดคุยร่วมกัน จึงได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มกลุ่มได้พูดคุยตกลงกันว่าต้องมีการวางแผน วางกฎระเบียบและวางแผนในการทำงานของกลุ่ม” (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางหมาก, 2566)

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการทำเทียนหอม

ขั้นการขยายตัว

“เมื่อรวมกลุ่มแล้ว เริ่มทำเทียนหอมขายได้รับการตอบรับจากลูกค้า จึงได้มีการขยายตัวโดยเพิ่มมีการผลิตเพิ่มขึ้นเมื่อกลุ่มมีการเจริญเติบโตจึงมีการขยายการผลิตของกลุ่ม โดยการรับทำแล้วส่งออกไปในงานต่าง ๆ ” (ประธานกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม, 2566)

ภาพที่ 3 ผลงานในการทำเทียนหอม

2. สภาพปัญหาของกลุ่มกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม

2.1 สภาพปัญหาการผลิต พบว่า เกิดปัญหาในขั้นตอนผสมเทียนเพราะหากเราใช้วัสดุไม่ทนทานอาจทำให้เทียนเสียหาย

2.2 สภาพปัญหาการบรรจุภัณฑ์ พบว่า บรรจุภัณฑ์บางชิ้นไม่ได้มาตรฐาน

2.3 สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า บางครั้งวัสดุการทำแพงเกินไป ทำให้ขาดทุน

2.4 สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า เกิดความขัดแย้งกันในเรื่องแต่เป็นส่วนน้อย

สภาพปัญหาการผลิต

“ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิต เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ไม่มีความทันสมัย ทำให้ผลิตออกมาช้า นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ซึ่งในบางช่วงวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เช่น พาราฟิน มีราคาแพง” (ประธานกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม, 2566)

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาของกลุ่ม ด้านปัญหาการผลิต พบว่า ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิต เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ไม่มีความทันสมัย ทำให้ผลิตออกมาช้า นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ซึ่งบางส่วนหามาภายในชุมชนไม่ได้ จึงนำมาจากภายนอกชุมชน

สภาพปัญหาในการบรรจุภัณฑ์

“บรรจุภัณฑ์มีราคาสูง จึงต้องมีการสับทบทุนกันภายในชุมชนเพื่อที่จะซื้อบรรจุภัณฑ์ที่ต้องการ” (ประธานกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม, 2566)

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการใส่เทียนหอม ซึ่งมีราคาที่สูงจึงทำให้มีการกสมทบทุนภายในกลุ่ม เพื่อที่จะได้มีเงินลงทุนในการซื้อบรรจุภัณฑ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการทำเทียนหอม

สภาพปัญหาด้านการตลาด

“มีการส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ไม่แน่นอน เพราะถ้าไม่มีคนติดต่อมาให้ทำของชำร่วย หรือไม่มีการจัดบูธกิจกรรมของจังหวัดก็จะมีรายได้เข้ามายังกลุ่ม” (ประธานกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม, 2566)

3. กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม

- 3.1 การก่อตัวของเครือข่าย
- 3.2 การสร้างและพัฒนาเครือข่าย
- 3.3 การบริหารจัดการเครือข่าย
- 3.4 การขยายผลของเครือข่าย

“เน้นให้ทุกคนในชุมชนที่ว่างงาน หรือที่ยังไม่มีงานทำได้ร่วมกันทำกิจการของกลุ่มในชุมชน และมีการผลิตสินค้าให้คนในชุมชนที่สนใจมาร่วมกันทำงานในกลุ่ม เพื่อได้พัฒนาชุมชน และกลุ่มเทียนหอมต่อไป” (ประธานกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม, 2566)

“ต้องการให้ทางกลุ่มมีการขยายส่งเสริมการพัฒนากลุ่มให้มีการประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง เพื่อพัฒนากลุ่มให้มั่นคงมากขึ้น” (ประธานกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม, 2566)

จากการศึกษาสรุปได้ว่า พัฒนาการการก่อเกิดกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม กรณีศึกษา: กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม หมู่ที่ 4 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง 1) ขั้นตอนก่อตัวของกลุ่ม พบว่า การจัดตั้งกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่างภายในชุมชนจึงเห็นว่าส่วนใหญ่รายได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต อยากมีอาชีพเสริม มาช่วยเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวจึงคิดทำเทียนหอม เนื่องจากมีความรู้ และมีวัตถุดิบพร้อม 2) ขั้นตอนดำเนินการปฏิบัติ พบว่า หลังจากที่ได้พูดคุยร่วมกัน จึงได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มพูดคุยตกลง กันจึงต้องมีการวางแผน วางกฎระเบียบ และวางแผนงานในการทำงานของกลุ่มรวมตัวกันตั้งกลุ่ม

อาชีพการทำเทียนหอมวางแผนการทำงาน แยกตามหน้าที่การปฏิบัติงาน แบ่งปันหน้าที่ความรับผิดชอบ ความถนัดของแต่ละคนแล้วจึงลงมือทำเทียนหอม 3) ขั้นการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า เมื่อรวมกลุ่มแล้ว เริ่มทำเทียนหอม ได้รับการตอบรับจากลูกค้า จึงได้มีการขยายตัว โดยเพิ่มมีการผลิตเพิ่มขึ้น เมื่อกลุ่มมีการเจริญเติบโต จึงมีการขยายการผลิตของกลุ่ม โดยการระดมทรัพยากรการผลิตจากภายใน และภายนอกชุมชน มีการตอบรับจากลูกค้า เมื่อซื้อไปใช้แล้วกลับมาซื้อใหม่ และได้ไปทำของชำร่วยในการมงคลต่าง ๆ มีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้น 4) ด้านขั้นตอนความสามัคคี กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอมมีความสามัคคี และเข้มแข็งเนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่เป็นคนในครอบครัว ทุกคนในกลุ่มมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ จนทำให้งานกลุ่มสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยหลังจากกลุ่มมีความเข้มแข็งแล้ว จึงมีความคิดที่จะทำเป็นสินค้า OTOP ของชุมชน โดยการรับสมาชิกเพิ่มขึ้น มีการติดต่อประสานงานกับกลุ่มจากภายนอก เพื่อนำสินค้าไปขาย หรือเพื่อหาวัตถุดิบในการผลิตต่อไป

สภาพปัญหาของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม กรณีศึกษา: กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอมหมู่ที่ 4 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง 1) สภาพปัญหาของกลุ่ม ด้านปัญหาการผลิตพบว่า ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิต เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์มีราคาสูง ขาดงบประมาณ ทำให้ผลิตออกมาช้า นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ซึ่งในบางช่วงขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตทำให้ต้องซื้อวัตถุดิบมาจากภายนอกชุมชน 2) สภาพปัญหาบรรทัดฐานทางกลุ่มยังไม่สวยงาม รูปทรงไม่ทันสมัย ฉลากไม่สวยงาม ทางกลุ่มมีแนวทางการคิดที่จะเปลี่ยนบรรทัดฐานรูปแบบใหม่ ให้เป็นขวดพลาสติกใส แล้วติดฉลากบรรทัดฐาน ระบุวันเดือนปีผลิต สถานที่ผลิต และสรรพคุณของเทียนหอม 3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่ม พบว่า ยังมีตลาดรองรับที่ไม่แน่นอน กลุ่มผู้ผลิตเป็นเพียงกลุ่มเล็ก ๆ ยังไม่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

แนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม กรณีศึกษา: กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอมหมู่ที่ 4 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง 1) การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต ให้กลุ่มมีโอกาสขยายมีการกระจายสินค้าให้กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็งให้ทุกคนในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในการผลิต เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น 2) การส่งเสริมการตลาด มีการบริหารจัดการและขยายตัวสินค้า ให้กว้างขวางมากขึ้น และเป็นที่ยอมรับ มีกาประชาสัมพันธ์แหล่งผลิตเพื่อให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นและมีการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบ การขายผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์ต่าง ๆ สนับสนุนให้เป็นสินค้าประจำตำบล 3) การส่งเสริมการผลิตจัดให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาภายในชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนต่อไป นอกจากนี้ควรมีการของบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อจัดหาอุปกรณ์ในการผลิตที่ทันสมัยยิ่งขึ้น มีการส่งเสริมให้มีการปลูกพืชที่ใช้ในการทำเทียนหอม เช่น ตะไคร้หอม ใบมะกรูด และดอกไม้ต่าง ๆ ที่จะนำมาตกแต่งเทียนหอม เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิต โดยที่ไม่ต้องออกไปซื้อข้างนอกหมู่บ้าน

อภิปรายผล

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม

1.1 ขั้นก่อตั้งของกลุ่ม พบว่า การจัดตั้งกลุ่มอาชีพเทียนหอมเกิดจากมีสมาชิกได้ไปร่วมงานในพิธีงานต่าง ๆ แล้วเห็นเทียนหอมเป็นของชำร่วยในงานเลยเกิดไอเดียจะทำเทียนหอมขายแล้วได้ทำการรวมกลุ่มขึ้นมาจากชาวบ้านละแวกนั้นแล้วขยายใหญ่ขึ้นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปาริชาติ วลัยเสถียร เรื่องกระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา กล่าวว่า ขั้นก่อตั้งของกลุ่มที่เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนกระทั่งกลายเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกให้ตระหนักถึงที่เผชิญอยู่เกิดแกนนำในการประสานความสนใจร่วมในการรวมกลุ่ม (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543) พบว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ บัณฑิต อ่อนดำ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบท กล่าวว่า ประสพการณ์จากโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ของเกษตรกรในงานพัฒนา (SFPP) พบว่ากระบวนการกระตุ้นให้เกิดกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยนั้น ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมกลุ่ม(pre group stage) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่เกษตรกรตำบลเข้าไปสร้างความคุ้นเคย การยอมรับและความไว้วางใจ จากชุมชน (บัณฑิร อ่อนดำ, 2533) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรา ปะลาวัน เรื่อง การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ:กรณีศึกษากลุ่มเครื่องแกงตำมื่อบ้านเกาะมุกด์ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง พบว่า หลังจากที่ชุมชนบ้านเกาะมุกด์ได้รับความเสียหายจากคลื่นยักษ์สึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 และชุมชนได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการช่วยเหลือให้ตั้งกลุ่มอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมเนื่องจากรายได้จากการประมงซึ่งเป็นอาชีพหลักลดน้อยลง ปัจจัยภายในที่สนับสนุน การดำรงอยู่ของกลุ่ม ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มนั้นเกิดจากความต้องการของสมาชิกกลุ่มที่ต้องการมีรายได้เสริม และได้ลดจากการประสบภัยสึนามิเนื่องจากได้พบปะกันเมื่อมีการรวมกลุ่ม (มยุรา ปะลาวัน, 2550)

2. สภาพปัญหาของกลุ่ม

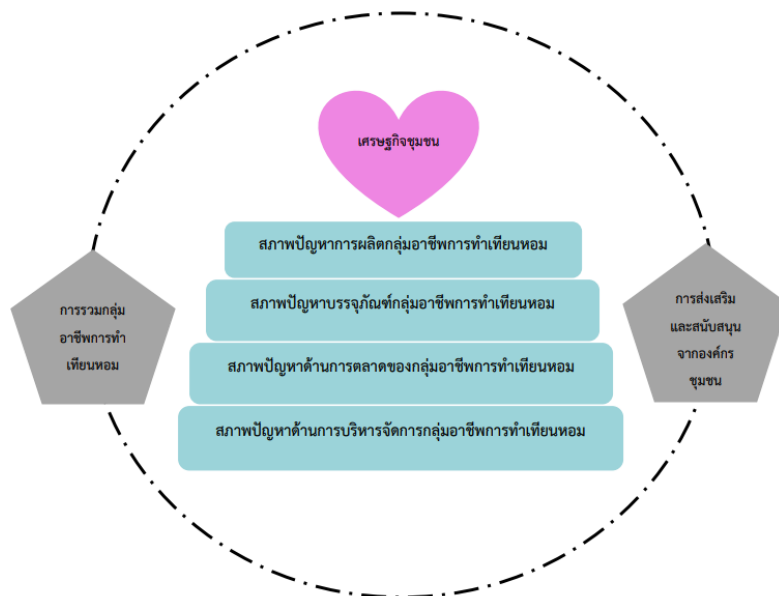
2.1 สภาพปัญหาการผลิต พบว่า ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิตเนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ไม่มีความทันสมัยทำให้ผลิตออกมาช้านอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบซึ่งในบางช่วงวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเช่นพาราฟินมีราคาแพง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย เรืองกุล เรื่องกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตหรือที่ต้องอาศัยฝีมือ และความชำนาญและปัญหาด้านเงินทุนที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการค้า และการบริการกลุ่มยังไม่มีแนวคิดในการผลิตของกลุ่มเชิงธุรกิจ ไม่มีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีวิชาการเข้ามาช่วย (อรทัย เรืองกุล, 2547) พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิพร ทองงาม เรื่องการพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลฉลอง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่าปัญหาด้านการจัดการกลุ่ม พบว่า กลุ่มขาดการจัดการกลุ่มที่เหมาะสมทั้งในด้านการจัดการกลุ่มขึ้นวางแผน การจัดการกลุ่มขึ้นการดำเนินงาน การจัดการกลุ่มขึ้นการติดตาม และประเมินผลทำให้ขาดการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเงินสนับสนุนที่ได้รับไม่เพียงพอที่จะนำมาพัฒนากลุ่มให้ประสบความสำเร็จตามที่ควรจะเป็นปัญหาด้านการผลิต และการตลาด พบว่า การขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการผลิตและการตลาดส่งผลให้กลุ่มไม่สามารถเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าและไม่สามารถก้าวเข้าสู่ระบบธุรกิจแบบเต็มรูป (สุธิพร ทองงาม, 2550) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรา ปะลาวัน เรื่อง การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษากลุ่มเครื่องแกงตำมื่อ บ้านเกาะมุกด์ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการกลุ่มกลุ่มมีการบริหารจัดการ ด้านองค์กรแบบไม่เป็นทางการกลุ่มมีผู้นำตามตำแหน่ง คือ ประธานกลุ่มและผู้นำตามธรรมชาติ คือ รองประธาน โดยรองประธานทำหน้าที่บริหารจัดการเกือบทุกเรื่องของกลุ่มยกเว้นเรื่องการผลิตเพราะว่าการผลิตสินค้าของกลุ่มต้องใช้แรงงานจากสมาชิกหลายคนที่ต้องทำร่วมกัน (มยุรา ปะลาวัน, 2550) อภิปรายผลได้ว่า ปัญหาการผลิต เกิดจากการขาดแคลนเงินทุนการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็กทำในครัวเรือนหรือรวมกลุ่มผลิตมีเงินทุนน้อยเข้าไม่ถึงแหล่งสนับสนุนเงินปัญหาข้างต้นที่เกิดขึ้นมิใช่เกิดจากผู้ผลิตทั้งหมด บางครั้งอาจเกิดจากตัวลูกค้าเองก็ได้ เนื่องจากไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของตนเองสั่งสินค้า

3. กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม

การศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนกรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโต๊ะ เมืองตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว: กรณีศึกษา ตำบลลงสุวรรณ์อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มด้านการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด คือ ผลิตภัณฑ์การบริหารจัดการด้านผลิต ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต การบริหารจัดการด้านการบริหารองค์กร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี ได้แก่ สภาพคล่องทางการเงิน โครงสร้างเงินทุน การจัดทำ

บัญชีและงบประมาณการเงินคือ การจัดทำบัญชีและงบการเงิน (รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ, 2550) พบว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์ เรื่องเศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจชุมชนมีลักษณะสำคัญครบถ้วนเป็นหน่วยการผลิต แรงงานของสมาชิกมีครบถ้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการอยู่รอดของครอบครัวต่อความพอเพียงและตามความสามารถในการพึ่งตนเองตามแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนเป็นตัวของตัวเองมีพลวัตและสามารถที่จะอยู่รอดด้วยตนเองได้พัฒนาการของระบบทุนนิยม (ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์, 2540) พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทิพย์ เรื่องกุล เรื่องกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่าผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชรที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบและแรงงานที่ใช้มีอยู่ในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์สามารถจำหน่ายในราคาถูกทำให้สามารถแข่งขันในตลาดและเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จุดอ่อน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีความซ้ำซ้อนกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องตลาดมีเงินทุนน้อย ขาดการสนับสนุน ขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการและการดำเนินงาน โอกาส ได้แก่ รัฐบาลให้การสนับสนุน และมีโครงการพัฒนาทางด้านการให้ความรู้ เทคโนโลยี ฯลฯ และให้การส่งเสริมการจัดงานแสดงสินค้าตามที่ต่าง ๆ การคมนาคมที่มีเส้นทางคมนาคมติดต่อได้สะดวก และเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสารในปัจจุบันมีการพัฒนาขึ้นมาก จึงทำให้กลุ่มสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม (อรทิพย์ เรื่องกุล, 2547) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช พันยาก เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาธุรกิจผ้ากาบบัวบ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้นจังหวัดอุบลราชธานีผลการศึกษาพบว่า ด้านการร่วมมือประสานงานกับชุมชนมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ วัดในหมู่บ้าน สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอกุดข้าวปุ้น องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านและมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีจุดประสงค์เพื่อของบประมาณสนับสนุนการฝึกอบรมเพิ่มทักษะปฏิบัติในกระบวนการผลิต การตลาด การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และนำศึกษาดูงานแหล่งเศรษฐกิจชุมชนอื่น ๆ (นงนุช พันยาก, 2549) อภิปรายผลได้ว่า การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต ให้กลุ่มมีโอกาสขยายมีการกระจายสินค้าให้กว้างขวางมากขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 4 เศรษฐกิจชุมชน

จากการศึกษาสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ อธิบายได้ว่า การศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน และเป็นส่วนกลางในการต่อยอดการผลิตในการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชนและยังสามารถที่จะขับเคลื่อนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชน โดยกระบวนการรวมกลุ่มจากมีสมาชิกได้ไปร่วมงานในพิธีงานต่าง ๆ แล้วเห็นเทียนหอมเป็นของช่วยในในงานเลยเกิดไอเดียจะทำเทียนหอมขายแล้วได้ทำการรวมกลุ่มขึ้นมาจากชาวบ้านละแวกนั้นแล้วขยายใหญ่ขึ้นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา บริบทของคนในชุมชนและผลของการรวมกลุ่มทำให้คนในชุมชนที่ขาดอาชีพหรือรายได้ภายในพื้นที่มีความคิดและตระหนักถึงคุณค่าของการทำผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เกิดรายได้ ทำให้คนในชุมชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สรุปและข้อเสนอแนะ

ด้านองค์ความรู้จากการทำเทียนหอม การศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง องค์ความรู้ที่มีบางก็เกิดจากประสบการณ์และการคิดค้นจากวิถีชีวิตภายในชุมชน เช่น เวลาต้มเทียนถ้าให้หม้อที่ต้มเทียนสัมผัสกับไฟโดยตรง จะทำให้เทียนกระเด็นใส่ แต่ถ้านำภาชนะใส่น้ำแล้วเอามาตั้งบนไฟแล้วนำหม้อมาตั้งอีกทีจะทำให้เทียนไม่กระเด็นใส่ หรือหากจะทำเทียนเป็นชั้น หรือทำเทียน 2 สี ให้เทียนสี ที่ 1 ลงไปในพิมพ์ก่อนปล่อยให้เทียนเกือบแข็งตัว (สังเกตดูเนื้อเทียนจะเป็นสีขุ่นมาก) แล้วเทเทียนสี ที่ 2 ลงไป อาจทำสลับกันเป็นชั้น ๆ แต่ต้องทิ้งให้แต่ละชั้นเย็นตัวเสียก่อน แต่ไม่แข็ง เพราะหากแข็งตัวแล้วเทียนจะไม่ติดเป็นเนื้อเดียวกัน ทั้งนี้สภาพปัญหาในการทำเทียนหอม กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเจอบ่อยที่สุด คือ เมื่อมีมอเตอร์ที่เข้ามาด่วน ทำให้วัสดุบางอย่างส่งไม่ทันจึงมีการหาซื้อแถว ๆ บ้าน ทำให้มีราคาที่สูงกว่าปกติที่ซื้ออยู่ตลอด อีกทั้งแนวทางส่งเสริมการทำเทียนหอม กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง การส่งเสริมอาชีพคนในชุมชนทำให้คนในชุมชนมีรายได้และยกระดับชุมชนนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนพึ่งตนเองได้เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ชุมชนเข้มแข็ง เพื่อการพึ่งตนเองและการถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่คนรุ่นหลัง ข้อเสนอแนะ 1) ควรจัดศูนย์อบรมอาชีพให้กับบุคคลภายนอกโดยไม่มีค่าบริการเพื่อเป็นการช่วยเหลือบุคคลที่อยากมีรายได้เสริมได้มีความรู้ในการสร้างอาชีพ 2) ส่งเสริมให้คนในชุมชนเปิดตลาดในชุมชน 3) กลุ่มควรมีการประชุมสัมพันธผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตามสื่อต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการเปิดตลาดให้กว้างขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนนุช พันยาก. (2549). เศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาธุรกิจผ้าก๊วยบ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา สาขาวิชาสังคมศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางหมาก. (15 มกราคม 2566). กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. (วรัญญา ชิกขำ และคณะ, ผู้สัมภาษณ์)
- บัณฑิต อ่อนดำ. (2533). ยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์. (2540). เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ประธานกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม. (15 มกราคม 2566). กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน
กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม บ้านโตะเมือง ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง.
(วรัญญา ชิกขำ และคณะ, ผู้สัมภาษณ์)
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการ และเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- มยุรา ปะลาวัน. (2550). การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสพภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษากลุ่ม
เครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ. (2550). การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว: กรณีศึกษา
ตำบลดงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. ใน สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุลีพร ทองงาม. (2550). การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลฉลอง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต. ใน วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- อรทิพย์ เรืองกุล. (2547). กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขต เทศบาลเมืองกำแพงเพชร. ใน วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

**ปั่นพีช: แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5
ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์***

**PUN PUECH: GUIDELINES FOR PROMOTING PARTICIPATION IN HERBAL
PROPAGATION IN THE COMMUNITY SUFFICIENCY ECONOMY LEARNING CENTER, A
ROYAL INITIATIVE PROJECT BAN YANG YAUN, MOO. 5, CHALEARMPRAKIEAT
SUB-DISTRICT, DON TRO DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE THAILAND**

กัลยารัตน์ สิริธรรักษ์

Kanyarat Sittirak

วิภาภรณ์ วงศ์โคทอง

Wipaporn Wongkotong

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Dumrongwattana

พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์

Pongprasit Onchan

อุดมศักดิ์ เดโชชัย

Udomsak Dechochai

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand.

E-mail: kanyarat.sittirak@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 ท่าน ผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวน 8 ท่าน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน พบว่า 1.1) มีการตัดสินใจร่วมกันในการดำเนินงาน 1.2) มีการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น 1.3) มีการสร้างรายได้ให้กับสมาชิกของกลุ่ม และ 1.4) สร้างการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การขยายพันธุ์พืชสมุนไพร 2) สภาพปัญหาการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน พบว่า 2.1) สภาพปัญหาในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร ยังขยายพันธุ์พืชได้น้อย และมักพบโรคของพืช 2.2) สภาพปัญหาในการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน พบว่า ชาวบ้านมีรายได้ไม่เพียงพอ ต้องทำอาชีพเสริม 2.3) สภาพปัญหาการเรียนรู้ พบว่า ยังขาดผู้ที่ช่วยถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ด้านสมุนไพร และ 2.4) สภาพปัญหาเกี่ยวกับพืชสมุนไพร พบว่า พันธุ์พืชสมุนไพรของกลุ่มยังมีน้อย ขาดความหลากหลาย และ 3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน พบว่า 3.1) มีแนวทาง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน 3.2) มีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน

* Received 12 March 2022; Revised 2 June 2022; Accepted 29 June 2022

3.3) มีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน และ 3.4) มีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การขยายพันธุ์พืชสมุนไพร, ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objectives of this research article were 1) To study participation in the propagation of medicinal plants in the community, 2) To study the problems of participation in the propagation of medicinal plants in the community, and 3) To study guidelines for promoting participation in the propagation of medicinal plants in the community. This research used a qualitative research method with ten main informants and eight secondary informants. Data were collected using interviews. The results of the research indicated that 1) Participation in the propagation of medicinal plants in the community found that 1.1) There was a joint decision-making in the work; 1.2) There was an increase in the number of medicinal plant propagations; 1.3) There was a creation of income for group members; and 1.4) There was a creation for participation in monitoring and evaluation for propagating medicinal plants. 2) Problems in the propagation of medicinal plants in the community were found that 2.1) Problems in the propagation of medicinal plants were still limited; moreover, plant diseases were often found; 2.2) Problems in the participation from people in the community were found that the villagers did not have enough income; 2.3) Problems with learning were found that there were needs for more people to help pass on knowledge and experience with medicinal plants; and 2.4) Problems with medicinal plants were found that the group's medicinal plant varieties still needed to be improved and needed more diversity. and 3) Guidelines for promoting participation in the propagation of medicinal plants in the community were found that 3.1) There were guidelines for promoting participation in the propagation of medicinal plants in the community, 3.2) There were guidelines for promoting participation in Conducting medicinal plant propagation activities in the community, 3.3) There were guidelines for promoting participation in the use of medicinal plant propagation in the community, and 3.4) There were guidelines for promoting participation in monitoring and evaluating the results of medicinal plant propagation in the community.

Keyword: participation, herbal propagation, the community Sufficiency Economy Learning Center

บทนำ

พืชสมุนไพร เป็นผลผลิตจากธรรมชาติที่มนุษย์รู้จักนำมาใช้เป็นประโยชน์ เพื่อการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ ตั้งแต่โบราณกาลแล้ว เช่น ในเอเชียก็มีหลักฐานแสดงว่ามนุษย์รู้จักใช้พืชสมุนไพรมากกว่า 6,000 ปี แต่หลังจากที่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ มีการพัฒนาเจริญก้าวหน้ามากขึ้น มีการสังเคราะห์ และผลิตยาจากสารเคมีในรูปที่ใช้ประโยชน์ได้ง่าย สะดวกสบายในการใช้มากกว่าสมุนไพร ทำให้ความนิยมใช้ยาสมุนไพรลดลงมาเป็นอันมาก เป็นเหตุให้ความรู้วิทยาการด้านสมุนไพรขาดการพัฒนา ไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร ในปัจจุบันทั่วโลกได้ยอมรับแล้วว่าผลที่ได้จากการสกัดสมุนไพร ให้คุณประโยชน์ดีกว่ายา ที่ได้จากการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ประกอบกับ

ในประเทศไทยเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ อันอุดมสมบูรณ์ มีพืชต่าง ๆ ที่ใช้เป็นสมุนไพรได้อย่างมากมาย นับหมื่นชนิด (สุภรัชต์ อินทรเทพ และคณะ, 2560)

พัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้ยาสมุนไพรประจำบ้าน เพื่อให้เกิดการพึ่งตนเองด้านสุขภาพในระดับจังหวัด โดยประชาชนสามารถเข้าถึงยาสมุนไพรที่มีคุณภาพ ลดการใช้บริการสุขภาพในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ และลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของประเทศ กระบวนการดำเนินงานของโครงการดังกล่าว เน้นการสนับสนุนองค์กรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาคนโยบาย ระบบบริการสุขภาพ และระบบบริหารทั้งในระดับส่วนกลางภูมิภาค องค์การปกครองท้องถิ่น และชุมชนในการบริหารจัดการและสนับสนุนครัวเรือนในการใช้ ยาสมุนไพรเบื้องต้น เพื่อให้เกิดการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ (สุขกมล สุขสว่างโรจน์ และคณะ, 2560)

ในอดีตผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยมักจะต้องพึ่งพาการรักษาพยาบาลแบบดั้งเดิมที่มีการเรียนรู้ต่อกันมาคือการรักษาด้วยสมุนไพร อาจเป็นเพราะว่าการคมนาคมในตอนนั้นยังไม่สะดวก อีกทั้งสถานบริการสาธารณสุขอยู่ห่างไกลหรือมีไม่เพียงพอ ถึงแม้ในปัจจุบันการแพทย์แผนปัจจุบันจะมีการพัฒนามากขึ้นหรือมีสถานบริการสาธารณสุขที่เพียงพอ แต่บุคคลในท้องถิ่นก็ยังนิยมใช้พืชสมุนไพรในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ ควบคู่ไปกับการรักษาโรคโดยแพทย์แผนปัจจุบัน การใช้พืชสมุนไพรในสมัยโบราณนั้นเห็นการใช้สืบทอดเนื่องกันมา ในการลองใช้ครั้งแรกบางครั้งก็ได้รับอันตรายบางครั้งก็ได้ประโยชน์ เมื่อพืชชนิดใดมีพืชทำให้ได้รับอันตรายหรือพืชชนิดใด มีประโยชน์ก็จะจดจำเอาไว้บอกเล่าสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนกระทั่งถึงปัจจุบัน การใช้พืชบางชนิดได้นำ เอาความเชื่อทางไสยศาสตร์ ความศักดิ์สิทธิ์และอภินิหารมาเกี่ยวข้องด้วย เช่น พืชที่มีกลิ่นเลี่ยนรูปร่างคล้ายบอลรูปร่างงูเห่าพอกพองเท่งก็ใช้รักษาโรคที่เกิดกับกระเพาะปัสสาวะ พืชที่มีสีสด เช่น ผาง ดอกคางคก ใช้เป็นยาบำรุงโลหิต (ผมหอม เชิดโกทา, 2563)

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดนครราชสีมา ประชากรในตำบลดอนตรอ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การทำนาข้าว ไร่สวนผสม และบางส่วนออกไปรับจ้างนอกพื้นที่ ในพื้นที่มีสภาพภูมิประเทศที่เอื้อต่อการปลูกพืชผักสมุนไพร และแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีการบริหารงานพัฒนาชุมชนของกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงบ้านยางยวน ในพื้นที่ชุมชนดอนตรอ หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา คือ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อกำหนดสภาพการพัฒนาที่พึงประสงค์หรือเป้าหมายการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความต้องการของประชาชน เพื่อกำหนดแผนงานโครงการ และกิจกรรมการพัฒนาและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างทั่วถึงเป็นธรรม และเป็นไปตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประสานการปฏิบัติการพัฒนากับหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนา

คณะวิจัยในการศึกษาเรื่อง ปันพืช: แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา เพราะได้เล็งเห็นถึงปัญหาการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรจึงได้นำปัญหามาวิเคราะห์และหาแนวทางการส่งเสริมการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ชาวบ้านที่มารับพันธุ์พืชไปปลูกที่บ้านและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน ในชุมชน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรณีศึกษา: ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 10 คน ได้แก่ 1) นางลาศ ใหม่วัฒน์ 2) นายจรัส เกลี้ยงเสน 3) นางอุบล คงเกิด 4) นายไพโรจน์ ปะนะรัตน์ 5) นายสนั่น ทองเงิน 6) นายบัญญัติ บรรจงดี 7) นายพย กาญจนวงศ์ 8) นางเตือนใจ กาญจนวงศ์ 9) นางสุคล คำทอง บ้านเลขที่ 36 ชุมชนบ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา และ 10) นางกุลลาภ พรหมดวง

2. ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้สนับสนุนและส่งเสริมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชนในชุมชน กรณีศึกษา: ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 8 คน ได้แก่ 1) นายประกอบ พลไชย (ปราชญ์ชาวบ้านมีความรู้ด้านการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร) 2) นางจุฑามาศ ชินวงศ์ (ตัวแทนผู้จำหน่ายพืชผักและสมุนไพร) 3) นายวัชร สุขเกื้อ (นายกเทศมนตรีตำบลดอนตรอ) 4) นายสมชาย ดวงมุสิก (นักพัฒนาชุมชนตำบลดอนตรอ) 5) นายปภาณ บวรธนสาร (นักวิชาการเกษตร) 6) นางนิรมล คงขาว (นักวิชาการสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดอนตรอ) 7) นางรวีวรรณ ชัยทอง (ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนตรอ) และ 8) นายอุทิศ พลไชย (ประธานกลุ่ม)

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้เตรียมตัวศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นที่สำคัญให้ตรงตามวัตถุประสงค์
2. ใช้แบบสัมภาษณ์ หรือแนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้เข้าไปสัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่ม โดยแรก ๆ จะมีการแนะนำตัวเองเพื่อให้ผู้ที่เราจะสัมภาษณ์ได้ทราบ และบอกวัตถุประสงค์ที่จะมาสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 กรณี

1. กรณีจากเอกสาร

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 เอกสารที่ได้รับจากศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

2. กรณีการลงภาคสนาม

2.1 ผู้ศึกษาได้ประสานงานกับศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

2.2 ในวันที่สัมภาษณ์ผู้ศึกษาได้ไปชี้แจงเกี่ยวกับการตอบแบบสัมภาษณ์ และแจกแจงแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2.3 เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสัมภาษณ์ครบแล้ว ผู้ศึกษาจึงเก็บแบบสัมภาษณ์ ทำการตรวจสอบความเรียบร้อย อุปกรณ์ที่ใช้สัมภาษณ์ คือ การจดบันทึก เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว สุดท้ายก็กลับมาเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์พรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาจึงนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ จากการสัมภาษณ์มารวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นก็นำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีพรรณนา

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชนของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ชาวบ้านในชุมชนบ้านยางยวนส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือในการตัดสินใจเพราะในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การดำเนินกิจกรรมของชุมชนชาวบ้านจะช่วยกันตัดสินใจบนฐานของการแบ่งปันความรู้ในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร ซึ่งในการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจลงมือปฏิบัติ เช่นเดียวกับการตัดสินใจของชาวบ้านจะเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการปลูกพืชสมุนไพรว่าจะปลูกพืชชนิดใดบ้าง ที่สามารถปลูกแล้วนำมาใช้เป็นอาหารนำมาขาย เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน

1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ชาวบ้านในชุมชนบ้านยางยวนส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม โดยการปลูกพืชสมุนไพร การขยายพันธุ์พืชสมุนไพรของกลุ่ม ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นช่วยกันดูแลพืช รดน้ำ ใส่ปุ๋ย และพรวนดิน พืชที่ปลูก เช่น พริกขี้หนู ตะไคร้ กะเพรา มะเขือ ข่า เป็นต้น ซึ่งเป็นพืชที่บ้านของเรามีแล้วนำมาปลูกร่วมกันที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง

1.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ชาวบ้านในชุมชนมาช่วยขยายพันธุ์พืชที่ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หลังจากการจัดกิจกรรมเสร็จเราก็จะมีการแบ่งปันพันธุ์สมุนไพรเพื่อให้ชาวบ้านไปไว้ที่บ้านตนเอง ประชาชนในชุมชนมีการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรเพื่อการยังชีพ และการสร้างรายได้

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า คนในชุมชนให้ความร่วมมือในการขยายพันธุ์พืชในชุมชน มีการช่วยเหลือกัน เมื่อเพื่อนบ้านต้องการที่จะอยากได้พันธุ์พืชสมุนไพรเมื่อมีการนำพืชสมุนไพรกลับไปปลูกเพื่อขยายพันธุ์ที่บ้าน แล้วมีการประเมินผลจากการปลูก ดังกล่าว โดยมีการแจ้งให้ทราบว่ามีการขยายพันธุ์พืชชนิดใดบ้าง มีการเจริญเติบโตสวยงามหรือไม่อย่างไร

2. สภาพปัญหาการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชนของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

2.1 สภาพปัญหาในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร พบว่า ชาวบ้านไม่รู้วิธีการขยายพันธุ์ไม่มีพันธุ์พืชสมุนไพร ขาดการดูแลรักษา ทำให้สมุนไพรตาย และเกิดโรคเสียหาย ทำให้ขยายพันธุ์สมุนไพรได้น้อยไม่เพียงพอในการแบ่งปันแก่ชาวบ้าน

2.2 สภาพปัญหาในการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน พบว่า ในการเข้าร่วมกิจกรรมชาวบ้านก็จะติดภารกิจต้องออกไปทำงาน ในช่วงปีที่ผ่านมาประสบปัญหาเกี่ยวกับโรคโควิด 19 ทำให้ชาวบ้านไม่ค่อยออกมาพบปะมาร่วมกิจกรรมที่เท่าควร ทำให้ไม่ได้รับความรู้ในการขยายพันธุ์พืชที่ถูกต้อง

2.3 สภาพปัญหาการเรียนรู้ พบว่า ในชุมชนไม่มีหน่วยงานและปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้กับชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านไม่มีความรู้ และขาดความเข้าใจเรื่องการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร ส่วนใหญ่ชาวบ้านเป็นผู้สูงอายุ มีวัยกลางคน ไม่ค่อยมีความรู้ในการขยายพันธุ์พืช หรือเมื่อได้รับความรู้มาแล้ว ก็ไม่สามารถปฏิบัติตามได้จริง

2.4 สภาพปัญหาเกี่ยวกับพืชสมุนไพร พบว่า ในชุมชนไม่มีพันธุ์พืชสมุนไพรเพียงพอต่อการขยายพันธุ์พืช ที่มีอยู่ก็ไม่กี่ชนิด เช่น ว่านหางจระเข้ ฟ้าทะลายโจร หัวท้อ หัวไพล ขมิ้น ชিং ข่า กระชายขาว ยุคสมัยนี้ไม่มีใครสนใจเรื่องพืชสมุนไพรมากนัก ไม่รู้ถึงประโยชน์ของสมุนไพรแต่ละชนิด รวมถึงการใช้ประโยชน์สมุนไพรบางชนิดได้สูญหายไป หรือมีจำนวนน้อย

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชนของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

3.1 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน พบว่า คนในชุมชนจะมีการนัดประชุมกันก่อนทุกครั้งที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อมาเสนอความคิดเห็น และมาช่วยกันวางแผน ในการขยายพันธุ์ รวมถึงมีการจัดการเกี่ยวกับอุปกรณ์ พันธุ์พืช แจกจ่ายแก่สมาชิก การประเมินผล และติดตามผลหลังการปลูกขยายพันธุ์แล้ว

3.2 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน ควรให้ชาวบ้านได้เข้ามาส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการประชุม การอบรมให้ความรู้ ให้ชาวบ้านได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ควรจัดกิจกรรมที่ให้ชาวบ้านได้มาปฏิบัติร่วมกัน เพื่อสร้างตักตอดใจให้มาร่วมกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร ทำเป็นสินค้าเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริมให้กับกลุ่มต่อไป

3.3 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน พบว่า ชาวบ้านได้นำพืชสมุนไพรไปใช้ประโยชน์ ควรให้ความรู้แก่ชาวบ้านเกี่ยวกับประโยชน์ของสมุนไพรชนิดต่าง ๆ การนำสมุนไพรมาแปรรูป การใช้สมุนไพรเพื่อเป็นยารักษาโรค เป็นต้น แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าให้กับชุมชน เป็นการสร้างรายได้ และชื่อเสียงให้ชุมชนอีกทางหนึ่ง

3.4 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน การประเมินผล โดยดูจากผลสำเร็จที่ชาวบ้านได้ร่วมกัน การนำสมุนไพรไปปลูกขยายพันธุ์ที่บ้าน แล้วมีสมุนไพรที่มีจำนวนมากขึ้น มีการนำสมุนไพรที่ปลูกนั้นมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมในขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชนของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ชาวบ้านในชุมชนบ้านยางยวนส่วนใหญ่จะให้ ความร่วมมือในการตัดสินใจเพราะในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การดำเนินกิจกรรมของชุมชนชาวบ้านจะช่วยกันตัดสินใจบนฐานของการแบ่งปันความรู้ในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร ซึ่งในการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจลงมือปฏิบัติ เช่นเดียวกับการตัดสินใจของชาวบ้านจะเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการปลูกพืชสมุนไพรว่าจะปลูกพืชชนิดใดบ้างที่สามารถปลูกแล้วนำมาใช้เป็นอาหาร นำมาขาย เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประสพสุข ตีอินทร์ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจลงมือปฏิบัติ (ประสพสุข ตีอินทร์, 2531)

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ชาวบ้านในชุมชนบ้านยางยวนส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม โดยการปลูกพืชสมุนไพร การขยายพันธุ์พืชสมุนไพรของกลุ่ม ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น ช่วยกันดูแลพืช รดน้ำ ใส่ปุ๋ย และพรวนดิน พืชที่ปลูก เช่น พริกชี้หนู ตะไคร้ กะเพรา มะเขือ ข่า เป็นต้น ซึ่งเป็นพืชที่บ้านของเรามีแล้วนำมาปลูกร่วมกันที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับการศึกษาของ ชูชาติ พวงสมจิตร กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในขั้นตอนโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์แก่โครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงานหรือโดยการบริหารงานและประสานงานตลอดจนการดำเนินงานขอความช่วยเหลือ จากภายนอก เป็นต้น (ชูชาติ พวงสมจิตร, 2550)

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ชาวบ้านในชุมชนมาช่วยขยายพันธุ์พืชที่ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หลังจากการจัดกิจกรรมเสร็จเราก็จะมีการแบ่งปันพันธุ์สมุนไพรเพื่อให้ชาวบ้านไปไว้ที่บ้านตนเอง ประชาชนในชุมชนมีการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรเพื่อการยังชีพ และการสร้างรายได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ไพรัตน์ เตชะรินทร์ ได้อธิบายรูปแบบการมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์ กล่าวว่า การใช้ประโยชน์ ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและควบคุมสังคม (ไพรัตน์ เตชะรินทร์, 2557)

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า คนในชุมชนให้ความร่วมมือในการขยายพันธุ์พืชในชุมชน มีการช่วยเหลือกัน เมื่อเพื่อนบ้านต้องการที่จะอยากได้พันธุ์พืชสมุนไพรเมื่อมีการนำพืชสมุนไพรกลับไปปลูกเพื่อขยายพันธุ์ที่บ้าน แล้วมีการประเมินผลจากการปลูกดังกล่าว โดยมีการแจ้งให้ทราบว่ามี การขยายพันธุ์พืชชนิดใดบ้าง มีการเจริญเติบโตสวยงามหรือไม่อย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโครงการ การมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เช่นเดียวกับการประเมินผลของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน ที่ใช้การประเมินผลจากการปลูกพืชสมุนไพรของสมาชิก (ทวีทอง หงส์วิวัฒน์, 2557)

สภาพปัญหาการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชนของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

1. สภาพปัญหาในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร พบว่า ชาวบ้านไม่รู้วิธีการขยายพันธุ์ไม่มีพันธุ์พืชสมุนไพร ขาดการดูแลรักษา ทำให้สมุนไพรตาย และเกิดโรคเสียหาย ทำให้ขยายพันธุ์สมุนไพรได้น้อย ไม่เพียงพอในการแบ่งปันแก่ชาวบ้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาลี ชูเอน ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอลำดวน จังหวัดตรัง ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนในระดับต่ำ ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน ได้แก่ ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนจากหน่วยงานภาครัฐและผู้นำชุมชน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐไม่มีนโยบายที่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนอย่างจริงจัง (สุชาลี ชูเอน, 2555)

2. สภาพปัญหาในการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน พบว่า ในการเข้าร่วมกิจกรรมชาวบ้านก็จะติดภารกิจต้องออกไปทำงาน ในช่วงปีที่ผ่านมาประสบปัญหาเกี่ยวกับโรคโควิด 19 ทำให้ชาวบ้านไม่ค่อยออกมาพบปะ มาร่วมกิจกรรมที่เท่าควร ทำให้ไม่ได้รับความรู้ในการขยายพันธุ์พืชที่ถูกต้อง สอดคล้องกับการศึกษาของ สุจิตรา ชำนาญศรีเพ็ชร ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชาวปากกญอ ในโครงการพืชสมุนไพรตามพระราชดำริ ตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับพืชสมุนไพร กิจกรรมการมีส่วนร่วมในโครงการพืชสมุนไพรอยู่ในระดับต่ำ (สุจิตรา ชำนาญศรีเพ็ชร, 2548)

3. สภาพปัญหาการเรียนรู้ พบว่า ในชุมชนไม่มีหน่วยงานและปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้กับชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านไม่มีความรู้และขาดความเข้าใจเรื่องการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร ส่วนใหญ่ชาวบ้านเป็น

ผู้สูงอายุ มีวัยกลางคน ไม่ค่อยมีความรู้ในการขยายพันธุ์พืช หรือเมื่อได้รับความรู้มาแล้ว ก็ไม่สามารถปฏิบัติตามได้จริง สอดคล้องกับการศึกษาของ ผมหอม เชิดโกทา ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาการอนุรักษ์พืชสมุนไพรพื้นบ้านของชุมชน ตำบลหนองสังข์ อำเภอร้อยพระ ประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการอนุรักษ์พืชสมุนไพรพื้นบ้านของชุมชนตำบลหนองสังข์เกิดจากคนในชุมชนไม่มีการผู้สืบทอดภูมิปัญญาด้านการใช้สมุนไพรพื้นบ้านจากบรรพบุรุษและไม่มีความรู้เรื่องสมุนไพร ชนิดของพืชสมุนไพร สรรพคุณและการใช้ประโยชน์ ชาตผู้ให้ความรู้ที่มีความรู้จริงและการสนับสนุนการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรเพราะสมุนไพรจะได้มาจากป่าธรรมชาติ (ผมหอม เชิดโกทา, 2563)

4. สภาพปัญหาเกี่ยวกับพืชสมุนไพร พบว่า ในชุมชนไม่มีพันธุ์พืชสมุนไพรเพียงพอต่อการขยายพันธุ์พืช ที่มีอยู่ไม่กี่ชนิด เช่น ว่านหางจระเข้ ฟ้ายะลวยโจร หัวทื่อ หัวไทร ขมิ้น ชিং ข่า กระชายขาว ยุคสมัยนี้ไม่มีใครสนใจเรื่องพืชสมุนไพรมากนัก ไม่รู้ถึงประโยชน์ของสมุนไพร แต่ละชนิด รวมถึงการใช้ประโยชน์สมุนไพรบางชนิดได้สูญหายไป หรือมีจำนวนน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของ สามารถ ใจเตี้ย ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ประโยชน์ และการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการอนุรักษ์พืชอาหารจากป่า ชุมชนสะลวง - ชี้เหล็ก อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อการอนุรักษ์พืชอาหารจากป่าชุมชนโดยรวมระดับน้อย (สามารถ ใจเตี้ย, 2565)

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชนของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

1. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน พบว่า คนในชุมชนจะมีการนัดประชุมกันก่อนทุกครั้งที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อมาเสนอความคิดเห็นและมาช่วยกันวางแผน ในการขยายพันธุ์ รวมถึงมีการจัดการเกี่ยวกับอุปกรณ์ พันธุ์พืช แจกจ่ายแก่สมาชิก การประเมินผล และติดตามผลหลังการปลูกขยายพันธุ์แล้ว สอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาลี ชูเอน ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอวังพิเศษ จังหวัดตรัง คือควรมีการสร้างจิตสำนึกในการหวงแหนป่าชุมชนให้กับประชาชน โดยการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับป่าชุมชน การดูแลจัดการป่าชุมชน การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นไปอย่างทั่วถึง (สุชาลี ชูเอน, 2555)

2. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน ควรให้ชาวบ้านได้เข้ามาส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการประชุม การอบรมให้ความรู้ ให้ชาวบ้านได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ควรจัดกิจกรรมที่ให้ชาวบ้านได้มาปฏิบัติร่วมกัน เพื่อสร้างดึงดูดใจให้มาร่วมกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร ทำเป็นสินค้าเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริมให้กับกลุ่มต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ เชษฐณรงค์ อรชุน ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพรโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดตะเคียนทอง (เพชรบูรณ์) อำเภอลำดวน จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยใช้วิธีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามผล การจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพร (เชษฐณรงค์ อรชุน, 2561)

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน พบว่า ชาวบ้านได้นำพืชสมุนไพรไปใช้ประโยชน์ ควรให้ความรู้แก่ชาวบ้านเกี่ยวกับประโยชน์ของสมุนไพรชนิดต่าง ๆ การนำสมุนไพรมาแปรรูป การใช้สมุนไพรเพื่อเป็นยารักษาโรค เป็นต้น แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าให้กับชุมชน เป็นการสร้างรายได้ และชื่อเสียงให้ชุมชนอีกทางหนึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ สุกัญญา หมู่เย็น ได้ศึกษา

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ความหลากหลายของพันธุ์ไม้ริมคลองเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลอง ตำบลคลองควาย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย คือ ควรมีการสร้างจิตสำนึกในการหวงแหนป่าชุมชนให้กับประชาชน โดยการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับป่าชุมชน การดูแลจัดการป่าชุมชน การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน (สุกัญญา หมู่เย็น, 2559)

4. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน

การประเมินผล โดยดูจากผลสำเร็จที่ชาวบ้านได้ร่วมกัน การนำสมุนไพรไปปลูกขยายพันธุ์ที่บ้าน แล้วมีสมุนไพรที่มีจำนวนมากขึ้น มีการนำสมุนไพรที่ปลูกนั้นมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับ การศึกษาของเชษฐณรงค์ อรุณ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพรโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดตะเคียนทอง (เพชรบูรณ์) อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ควรกระตุ้นให้ชุมชนได้ตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมของการใช้วิธีเชื่อมโยงโดยร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนบุคคลากร และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกสมุนไพร การร่วมมือกับปราชญ์ชาวบ้านด้านสมุนไพรพื้นบ้านเพื่อรวบรวมสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่น โดยใช้วิธีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามผล (เชษฐณรงค์ อรุณ, 2561)

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อผู้ขยายพันธุ์พืชสมุนไพร 1) ควรมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรที่ปลูกร่วมกันเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน 2) ควรส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรที่ได้แปรรูปแล้ว ให้ได้มาตรฐานเป็นผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน ข้อเสนอแนะต่อชุมชน 1) มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร เช่น ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร 2) ส่งเสริมให้ชุมชนร่วมปลูกพืชสมุนไพรที่หายาก และใกล้สูญพันธุ์ รวมถึงนำสมุนไพรที่มีสรรพคุณทางยามาแปรรูป ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน 1) เทศบาลตำบลดอนตรอควรเข้ามาส่งเสริมการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร โดยจัดทำเป็นโครงการร่วมกัน 2) เทศบาลตำบลดอนตรอควรให้มีการจัดประชาสัมพันธ์ให้คนทั้งภายในชุมชน และภายนอกชุมชนได้ร่วมกันขยายพันธุ์พืชสมุนไพร ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษา แนวทางการส่งเสริมการแปรรูปพืชสมุนไพรในชุมชน กรณีศึกษา: ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา 2) ควรศึกษา การอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน กรณีศึกษา: ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา 3) ควรศึกษา การใช้พืชสมุนไพรในการรักษาโรค กรณีศึกษา: ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง ปันพืช: แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในชุมชน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือแนะนำจากผู้มีพระคุณหลายฝ่าย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา ดำรงวัฒนะ ประธานที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนให้การช่วยเหลือตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งให้ความรู้ชี้แนะแนวทางอันเป็นผลให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์ และอาจารย์ ดร. อุดมศักดิ์ เดโชชัย กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ได้แนะนำช่วยเหลือ

เพิ่มเติม ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยางยวน หมู่ที่ 5 ตำบลดอนตรอ อำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา และคณะกรรมการกลุ่ม และผู้ที่ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ จนทำให้สารนิพนธ์นี้สำเร็จ คุณความดี และประโยชน์อันพึงมีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดามารดา และญาติพี่น้องในครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่ง รวมทั้งขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2550). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชษฐนิรัช อรชุน. (2561). แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพรโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดตะเคียนทอง (เพชรบูรณ์) อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. เรียกใช้เมื่อ 18 ตุลาคม 2566 จาก <https://eresearch.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis-1679-file07-2020-01-28-11-17-21.pdf>
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ประสพสุข ดีอินทร์. (2531). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในภาคเหนือ. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ผอมหมื่น เขียวโกทา. (2563). สภาพปัญหาการอนุรักษ์พืชสมุนไพรพื้นบ้านของชุมชนตำบลหนองสังข์ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 14(3), 107-114.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2557). กลวิธีและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- สามารถ ใจเตี้ย. (2565). การใช้ประโยชน์ และการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการอนุรักษ์พืชอาหารจากป่าชุมชนสะลง-ชีเหล็ก อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, 10(2), 180-189.
- สุกัญญา หมู่เย็น. (2559). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ความหลากหลายของพันธุ์ไม้ริมคลองเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลอง ตำบลคลองควาย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี. เรียกใช้เมื่อ 18 ตุลาคม 2566 จาก http://journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal/2559Vol4No1_58.pdf
- สุขกมล สุขสว่างโรจน์ และคณะ. (2560). การประเมินผลการดำเนินโครงการกระเป๋ายาสมุนไพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 4(3), 63-75.
- สุจิตรา ชำนาญศรีเพ็ชร. (2548). การมีส่วนร่วมของชาวปากญอในโครงการพืชสมุนไพรตามพระราชดำริ ตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วารสารวิทยาศาสตร์ไทย, 24(1), 121-131.
- สุชาวลี ชูเอน. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง. วารสารวิทยบริการ, 23(3), 44-53.
- สุรชต์ อินทรเทพ และคณะ. (2560). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาถ่ายทอดภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรพื้นบ้านในการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน จังหวัดสระแก้ว. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 14(3), 275-285.

บทความวิจัย

การศึกษาเรื่อง ศูนย์การเรียนรู้ การสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช*

STUDY OF LEARNING CENTER EXTRACTION OF COLD PRESSED COCONUT OIL, LAN SAKA DISTRICT NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

วฤทธิ์ แดงมา

Warit Dangma

ชุตีเทพ สุขราช

Chutitthep Sukrat

สุภาวิดา ตรีรัตน์

Supawida Treerat

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

jittima Damrongwattana

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: warit.dang@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่ม การสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของ กลุ่มการสกัดน้ำมันมะพร้าว สกัดเย็น โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือได้แก่ เครื่องบันทึกภาพ บันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์ เครื่องบันทึกเสียง ผู้ให้ข้อมูลหลักมีจำนวน 10 คน ผู้ให้ข้อมูลรอง มีจำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการการเกิดกลุ่มศูนย์การเรียนรู้การสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 1.1) ขั้นตอนการรวมตัวกันของกลุ่ม 1.2) ขั้นตอนการผลิตสินค้าภายในกลุ่ม และ 1.3) ด้านขั้นตอนการบริหารจัดการกลุ่ม 2) สภาพปัญหาของกลุ่มดังนี้ 2.1) ปัญหาการผลิต คือ อุปกรณ์การสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นไม่เพียงพอ และส่วนผสมมีจำนวนจำกัด 2.2) ปัญหาบรรจุภัณฑ์ ปัญหาที่พบ คือ สินค้าที่ผลิตออกมาไม่ได้ตามที่ต้องการ 2.3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่ม สินค้าที่ผลิตออกมาไม่ได้ตามที่ต้องการ และ 2.4) ปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน ในกลุ่มศูนย์การเรียนรู้การสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราชมี 5 กระบวนการ 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกัน 4) การมีความรู้ และ 5) การมีคุณธรรม และ 3) แนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจ 3.1) การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการผลิต ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต 3.2) การส่งเสริมการตลาด มีการบริหารจัดการ และขยายตัวสินค้าให้กว้างขวางมากขึ้น และ 3.3) การส่งเสริมการผลิต จัดให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาภายในชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนต่อไป

คำสำคัญ: การสกัด, สกัดเย็น, น้ำมันมะพร้าว

Abstract

The purposes of this research article were 1) To study the development of a community enterprise group for farmers and fruit gardeners in Ban Ton Mamuang village, 2) To study the problems of the group's cold-pressed coconut oil extraction center in Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province, 3) To study the process to create a learning network in the community for coconut oil extraction group. This research used qualitative tools, including a camera, observation notes, interview forms, and voice recorders. The main informants consisted of ten people, and the secondary informants consisted of five people. The results of the research found that: 1) The development for the formation of cold pressed coconut oil extraction center group in Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province, consisted of 1) The group's formation stage; 2) The group's gathering stage; 3) The Product production stage within the group; 4) Group management process. 2) The group's conditions were indicated as follows: 1) The problems of production indicated that the equipment for extracting cold-pressed coconut oil was insufficient, and the number of ingredients was limited; 2) The problems of packaging found that the products could not have been produced as desired; 3) The marketing problems of the group indicated that the products were not produced as desired; 4) The management problems within the group. 3) The process of creating a learning network in the community of cold pressed coconut oil extraction center group in Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province, consisted of 1) Moderation, 2) Reasonableness, 3) Self-immunity, 4) Knowledgeableness, and 5) Morality. The guidelines for promoting occupation groups for business consisted of: 1) Promoting the economy in the community by supporting production budgets and letting people participate in production; 2) Promoting the marketing process with product management and expansion in order to make the products more engaging; 3) Promoting production by arranging the inheritance of local wisdom within the community for further community development.

Keywords: Extraction, Cold Pressed, Coconut Oil

บทนำ

ในอดีตที่ถูกบันทึกไว้มากกว่า 100 ปี คนในเขตเอเชียใช้น้ำมันมะพร้าวเป็นในผลิตภัณฑ์อาหารและยา รวมทั้งเป็นที่แพร่หลายไปสู่คนทั้งโลก (รัฐศวรรธน์ กิ่งแก้ว และคณะ, 2566) โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกากระหว่าง สงครามมหาเอเชียบูรพา (พ.ศ. 2484 - 2488) กองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดครอง ประเทศฟิลิปปินส์และหมู่เกาะต่าง ๆ ในย่านมหาสมุทรแปซิฟิก ทางลำเลียงน้ำมันมะพร้าวไปสู่สหรัฐอเมริกาจึงถูกตัดลงผู้ผลิตอาหารและร้านค้าอาหาร จำเป็นต้องขนขวายหาน้ำมันอื่นมา ทดแทน เช่น น้ำมันถั่วเหลืองน้ำมันถั่วลิสง น้ำมันทานตะวัน น้ำมันคาฟอย น้ำมันคาโนลา น้ำมันข้าวโพด ฯลฯ และก่อให้เกิดมูลค่า มหาศาลต่อวงการอุตสาหกรรมน้ำมันพืชของประเทศ สหรัฐอเมริกา เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลง น้ำมันมะพร้าวถูกส่งกลับไปจำหน่ายยังสหรัฐอเมริกาอีกครั้งหนึ่งจึง เกิดการแข่งขันกับน้ำมันพืชไม่อิ่มตัวที่เพิ่งพัฒนาขึ้นมา ระหว่างทศวรรษปี พ.ศ. 2503 - 2512 มีการรายงาน ผลงานวิจัยว่า น้ำมันอิ่มตัวบางประเภท (เช่น น้ำมันจากสัตว์และน้ำมันมะพร้าวที่ถูกเติมไฮโดรเจน) ไปเพิ่มปริมาณ คอเลสเตอรอลในกระแสเลือด ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุของโรคหัวใจ สมาคมถั่วเหลืองอเมริกัน (กรมส่งเสริมการค้า ระหว่างประเทศ, 2562) จึงถือโอกาสสรุปว่าน้ำมันอิ่มตัวทั้งหมดเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และรณรงค์ให้ประชาชน เลิกบริโภคน้ำมันอิ่มตัวซึ่งรวมทั้งน้ำมันมะพร้าว และน้ำมันปาล์ม แล้วหันไปบริโภคน้ำมันไม่อิ่มตัวโดยเฉพาะน้ำมัน

ถั่วเหลือง เมื่อก่อนได้มีการเปิดโฮมสเตย์ให้ผู้คนเข้ามาพักผ่อนและใช้บริการต่อมาภายหลังได้มีความคิดที่จะเปิดศูนย์การเรียนรู้ให้กับชาวบ้านในชุมชนเพื่อที่จะได้ศึกษาเรื่องการทำการสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นเพื่อสร้างอาชีพเสริมและสร้างรายได้ให้กับคนชุมชน

ในยุคนี้อย่างที่ผู้คนหันมาใส่ใจสุขภาพกันมากขึ้น ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติจึงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย หนึ่งในนั้นคือน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ด้วยคุณสมบัติที่อุดมไปด้วยกรดไขมันสายกลาง (Medium - chain triglycerides) ที่มีประโยชน์ต่อร่างกายมากมาย เช่น ช่วยเพิ่มระดับคอเลสเตอรอลชนิดดี ลดความเสี่ยงโรคหัวใจและหลอดเลือด บำรุงสมองและระบบประสาท

เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ศูนย์การเรียนรู้การทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น จึงได้ถือกำเนิดขึ้นในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ศูนย์แห่งนี้มีจุดมุ่งหมายในการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคนิคการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นแก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป โดยเน้นการใช้กระบวนการสกัดแบบเย็น เพื่อคงคุณค่าทางโภชนาการของน้ำมันมะพร้าวเอาไว้

การอบรมที่ศูนย์การเรียนรู้ครอบคลุมทุกขั้นตอนตั้งแต่การคัดเลือกมะพร้าว การเตรียมวัตถุดิบ การสกัดน้ำมัน การบรรจุ และการเก็บรักษา ผู้เข้ารับการอบรมจะได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้และสามารถนำไปต่อยอดสร้างอาชีพได้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่ม กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกร ชาวสวน บ้านต้นมะม่วง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่ม การสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของ กลุ่มการสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ศูนย์การเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้ (สงศรี ชมพูนุช, 2554)

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มการสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ลานสกา มีจำนวน 10 คน

ได้แก่ 1) นายกำพล มัชฌิมะ (ประธานกลุ่ม) 2) นางอานวย ศรีสมทรง (รองประธาน) 3) นางมลิวาลย์ สมเปีย (เลขานุการ) 4) นางอุไร ก้านกิ่ง (เหรัญญิก) 5) นางสาว กัญญา ศรีจงกล (กรรมการ) 6) นางธนาทิพย์ มัชฌิมะ (กรรมการ) 7) นางพรพนา อากาศกลาย (กรรมการ) 8) นางสาวกาญจนา อากาศกลาย (กรรมการ) 9) นางละมุน อุตมะ (กรรมการ) 10) นางสาวนุชชะ ดำเนินผล (กรรมการ)

2. ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีจำนวน 5 คน ได้แก่ 1) นายณภัทร ศรีใส (นายกเทศมนตรีตำบลลานสกา) 2) นายสุธรรม เพ็ชรด้วง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5) 3) นางสมทรง โอพารผล (อกม. หมู่ 1) 4) นายกำธร กำราญศึก (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2) 5) นายสัมพันธ์ กิมพาร์ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3) 6) นายบรรจบ ชมภูทอง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4)

3. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องบันทึกภาพ เป็นการใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้กล้องถ่ายรูปในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย

3.2 บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการณ์ตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จ เป็นการสังเกตกำหนดแนวทางโดยการใช้สายตา

3.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัยพร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด

3.4 เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกที่ระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

3.5 สสำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มสตรีบ้านไทรเพทาย

3.6 สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน

3.7 ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายพร้อมถ่ายภาพประกอบ

3.8 รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

4. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ศูนย์การเรียนรู้การทำสาค้น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นอำเภอลานสกาจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้ทำการวิจัยทำการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (บุญชม ศรีสะอาด, 2543)

ผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า พัฒนาการของพัฒนาการเกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรชาวสวนบ้านต้นมะม่วง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีแผนผังประวัติศาสตร์ แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่การเริ่มจัดตั้งกลุ่มจนถึงปัจจุบันจากแผนผังประวัติศาสตร์ในปี พ.ศ. 2545 ขึ้นก่อตัวของกลุ่มเริ่มจากการพูดคุยเรื่องปัญหาการคายางตกต่ำ รายได้ไม่เพียงพอแลอยากมีอาชีพเสริม พ.ศ. 2550 - 2555 ขึ้นดำเนินการปฏิบัติได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มโดยวางแผนและกฎระเบียบของกลุ่ม วางแนวทางการทำงาน และเริ่มลงมือปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ พ.ศ. 2555 - 2560 ขึ้นการขยายตัวของกลุ่ม ได้รับการตอบรับจากลูกค้าจึงได้ขยายตัวเพิ่มการผลิตมากขึ้น พ.ศ. 2560 - ถึงปัจจุบัน ขึ้นตอนความสามัคคี กลุ่มประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์กลุ่มมีความเข้มแข็ง โดยมีการเรียงลำดับขั้นตอนตั้งแต่ขึ้นก่อตัวของกลุ่ม, การขยายตัวของกลุ่ม และ การมีส่วนร่วม เป็นต้น

ทั้งนี้ วิธีการทำสาค้น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น สามารถอธิบายรายละเอียดได้ ดังนี้

1. ช่วงต้นปีจะมีการปลูกมะพร้าวและจะไปเก็บผลผลิตช่วงปลายปี
2. เดือนกุมภาพันธ์ มีการรับจ้างช่วงปลาย ๆ ปี
3. ทำในช่วงเดือนตุลาคมไปจนถึงเดือนธันวาคม
4. สามารถเข้ามาใช้บริการได้ตลอดขึ้นอยู่กับลูกค้า
5. สามารถทำได้ตลอดทั้งปี

ในอดีตที่ถูกบันทึกไว้มากกว่า 100 ปี คนในเขตเอเชียใช้น้ำมันมะพร้าวเป็นในผลิตภัณฑ์อาหารและยา รวมทั้งเป็นที่แพร่หลายไปสู่คนทั้งโลกโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา ระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา (พ.ศ. 2484 - 2488) กองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดครองประเทศฟิลิปปินส์และหมู่เกาะต่าง ๆ ในย่านมหาสมุทรแปซิฟิก ทางลำเลียงน้ำมันมะพร้าวไปสู่สหรัฐอเมริกาจึงถูกตัดลงผู้ผลิตอาหารและร้านค้าอาหารจำเป็นต้องขนขวาย

หาน้ำมันอื่นมาทดแทน เช่น น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันถั่วลิสง น้ำมันทานตะวัน น้ำมันคำฝอย น้ำมันคาโนลาน้ำมันและข้าวโพด ฯลฯ และก่อให้เกิดมูลค่ามหาศาลต่อวงการอุตสาหกรรมน้ำมันพืชของประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลงน้ำมันมะพร้าวถูกส่งกลับไปจำหน่ายยังสหรัฐอเมริกาอีกครั้งหนึ่งจึงเกิดการแข่งขันกับน้ำมันพืชไม่อิ่มตัวที่เพิ่งพัฒนาขึ้นมาระหว่างทศวรรษปี พ.ศ. 2503 - 2512 มีการรายงานผลงานวิจัยว่าน้ำมันอิ่มตัวบางประเภท เช่น (น้ำมันจากสัตว์และน้ำมันมะพร้าวที่ถูกเติมไฮโดรเจน) ไปเพิ่มปริมาณคอเลสเตอรอลในกระแสเลือดซึ่งเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุของโรคหัวใจสมาคมถั่วเหลืองอเมริกันจึงถือโอกาสสรุปว่าน้ำมันอิ่มตัวทั้งหมดเป็นอันตรายต่อสุขภาพและรณรงค์ให้ประชาชนเลิกบริโภคน้ำมันอิ่มตัวซึ่งรวมทั้งน้ำมันมะพร้าว และน้ำมันปาล์มแล้วหันไปบริโภคน้ำมันไม่อิ่มตัวโดยเฉพาะน้ำมันถั่วเหลือง ขึ้นดำเนินการปฏิบัติการศึกษาเรื่องกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอเกาะลันตา จังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจากที่ได้ไปสอบถามข้อมูลจึงได้ลองปฏิบัติตามขั้นตอนและจัดทำจนสำเร็จ

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ขั้นตอนการขยายตัว เมื่อก่อนได้มีการเปิดโฮมสเตย์ให้ผู้คนเข้ามาพักผ่อนและมาใช้บริการ ต่อมาภายหลังได้มีความคิดที่จะเปิดศูนย์การเรียนรู้ให้กับชาวบ้านในชุมชน สภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอเกาะลันตาจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้สภาพปัญหา มีประเด็นปัญหาหลายประการ อาทิ สภาพปัญหาการผลิต สภาพปัญหาการบรรจุภัณฑ์ สภาพปัญหาด้านการตลาด และสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม ซึ่งในแต่ละประเด็นสามารถ อธิบายเพิ่มเติมได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาการผลิต อุปกรณ์การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นไม่เพียงพอและส่วนผสมมีจำนวนจำกัด
2. สภาพปัญหาในการบรรจุภัณฑ์ ปัญหาที่พบ คือ สินค้าที่ผลิตออกมาไม่ได้ตามที่ต้องการ
3. สภาพปัญหาด้านการตลาด สินค้ามีจำนวนมากทำให้เกิดสินค้าการล้นตลาด
4. สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบประเด็นปัญหา ดังนี้ บริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณการบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ และการบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า พัฒนาการการก่อเกิดกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจชุมชน กรณีศึกษา: กลุ่มศูนย์การเรียนรู้ การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอเกาะลันตา จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ขั้นตอนตัวกลุ่ม พบว่า ในอดีตที่ถูกบันทึกไว้มากกว่า 100 ปี คนในเขตเอเชียใช้น้ำมันมะพร้าวเป็นในผลิตภัณฑ์อาหารและยารวมทั้งเป็นที่แพร่หลายไปสู่คนทั้งโลกโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกากระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา (พ.ศ. 2484 - 2488) กองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดครองประเทศฟิลิปปินส์และหมู่เกาะต่าง ๆ ในย่านมหาสมุทรแปซิฟิกทางลำเลียงน้ำมันมะพร้าวไปสู่สหรัฐอเมริกาจึงถูกตัดลงผู้ผลิตอาหารและร้านค้าอาหารจำเป็นต้องขนขวายหาน้ำมันอื่นมาทดแทน เช่น น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันถั่วลิสง น้ำมันทานตะวัน น้ำมันคำฝอย น้ำมันคาโนลา น้ำมันข้าวโพด ฯลฯ และก่อให้เกิดมูลค่ามหาศาลต่อวงการอุตสาหกรรมน้ำมันพืชของประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลงน้ำมันมะพร้าวถูกส่งกลับไปจำหน่ายยังสหรัฐอเมริกาอีกครั้งหนึ่ง จึงเกิดการแข่งขันกับน้ำมันพืชไม่อิ่มตัวที่เพิ่งพัฒนาขึ้นมาระหว่างทศวรรษปี พ.ศ. 2503 - 2512 มีการรายงานผลงานวิจัยว่า น้ำมันอิ่มตัวบางประเภท เช่น (น้ำมันจากสัตว์และน้ำมันมะพร้าวที่ถูกเติมไฮโดรเจน) ไปเพิ่มปริมาณคอเลสเตอรอลในกระแสเลือดซึ่งเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุของโรคหัวใจสมาคมถั่วเหลืองอเมริกันจึงถือโอกาสสรุปว่า น้ำมันอิ่มตัวทั้งหมดเป็นอันตรายต่อสุขภาพและรณรงค์ให้ประชาชนเลิกบริโภคน้ำมันอิ่มตัวซึ่งรวมทั้งน้ำมันมะพร้าวและน้ำมันปาล์มแล้วหันไปบริโภคน้ำมันไม่อิ่มตัวโดยเฉพาะน้ำมันถั่วเหลือง

2. ขั้นตอนการปฏิบัติ พบว่า น้ำมันมะพร้าวที่เกิดจากเนื้อมะพร้าวสดแก่จัดซึ่งผ่านการสกัดโดยวิธีธรรมชาติ ซึ่งเป็นน้ำมันที่มีประโยชน์มากสามารถใช้รักษาโรคต่าง ๆ ได้และสามารถนำเอามาประกอบทำอาหารได้อีกด้วย

3. ขั้นการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า เมื่อก่อนได้มีการเปิดโฮมสเตย์ให้ผู้คนเข้ามาพักผ่อน และมาใช้บริการ ต่อมาภายหลังได้มีความคิดที่จะเปิดศูนย์การเรียนรู้ให้กับชาวบ้านในชุมชน

4. ด้านขั้นตอนความสามัคคี พบว่า เราทุกคนต้องมีความร่วมมือกันในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ สภาพปัญหาของกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มศึกษาการเรียนรู้การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทั้งนี้ ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่ม สินค้ามีจำนวนมากทำให้เกิดสินค้าการล้นตลาด แนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจ กรณีศึกษา: กลุ่มศึกษาการเรียนรู้การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการผลิต ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต ให้กลุ่มมีโอกาสขยายมีการกระจายสินค้าให้กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง

การส่งเสริมการตลาด มีการบริหารจัดการและขยายตัวสินค้า ให้กว้างขวางมากขึ้นและเป็นที่รู้จักมีการประชาสัมพันธ์แหล่งผลิตเพื่อให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นและมีการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบการขายผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

การส่งเสริมการผลิต จัดให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาภายในชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนต่อเนื่องจากนี้ควรมีการของบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ

อภิปรายผล

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่ม

1.1 ขั้นก่อตั้งของกลุ่มพบว่า ในอดีตที่ถูกบันทึกไว้มากกว่า 100 ปี คนในเขตเอเชียใช้น้ำมันมะพร้าวเป็นในผลิตภัณฑ์อาหารและยารวมทั้งเป็นที่แพร่หลายไปสู่คนทั้งโลกโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกากระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา (พ.ศ. 2484 - 2488) กองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดครองประเทศฟิลิปปินส์และหมู่เกาะต่าง ๆ ในย่านมหาสมุทรแปซิฟิกทางลำเลียงน้ำมันมะพร้าวไปสู่สหรัฐอเมริกาจึงถูกตัดลงผู้ผลิตอาหารและร้านค้าอาหารจำเป็นต้องขนขวายหาน้ำมันอื่นมาทดแทน เช่น น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันถั่วลิสง น้ำมันทานตะวัน น้ำมันคาถาฟอย น้ำมันคาโนลาน้ำมันข้าวโพด ฯลฯ และก่อให้เกิดมูลค่ามหาศาลต่อวงการอุตสาหกรรมน้ำมันพืชของสหรัฐอเมริกาเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลงน้ำมันมะพร้าวถูกส่งกลับไปจำหน่ายยังสหรัฐอเมริกาอีกครั้งหนึ่งจึงเกิดการแข่งขันกับน้ำมันพืชไม่อิ่มตัวที่เพิ่งพัฒนาขึ้นมาระหว่างทศวรรษปี พ.ศ. 2503 - 2512 มีการรายงานผลงานวิจัยว่าน้ำมันอิ่มตัวบางประเภท เช่น (น้ำมันจากสัตว์และน้ำมันมะพร้าวที่ถูกเติมไฮโดรเจน) ไปเพิ่มปริมาณคอเลสเตอรอลในกระแสเลือดซึ่งเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุของโรคหัวใจสมาคมถั่วเหลืองอเมริกันจึงถือโอกาสสรุปว่าน้ำมันอิ่มตัวทั้งหมดเป็นอันตรายต่อสุขภาพและรณรงค์ให้ประชาชนเลิกบริโภคน้ำมันอิ่มตัวซึ่งรวมทั้งน้ำมันมะพร้าวและน้ำมันปาล์มแล้วหันไปบริโภคน้ำมันไม่อิ่มตัวโดยเฉพาะน้ำมันถั่วเหลือง 1) สภาพปัญหาของกลุ่มอุปกรณ์การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นไม่เพียงพอและส่วนผสมมีจำนวนจำกัด 2) สภาพปัญหาในการบรรจุภัณฑ์ ปัญหาที่พบ คือ สินค้าที่ผลิตออกมาไม่ได้ตามที่ต้องการ 3) สภาพปัญหาด้านการตลาด สินค้ามีจำนวนมากทำให้เกิดสินค้าการล้นตลาด ทั้งนี้ ดร.พิมพ์พรรณ ปรี่องาม และคณะ ศึกษาทางวิจัย เรื่อง การทดสอบสมรรถนะเครื่องยนต์ดีเซลขนาดเล็กที่ใช้น้ำมันมะพร้าวและน้ำมันถั่วเหลือง ซึ่ง ผลการวิจัย พบว่า น้ำมันมะพร้าวและน้ำมันถั่วเหลืองที่ยังไม่ผ่านการทำให้บริสุทธิ์ มาเป็นเชื้อเพลิงในเครื่องยนต์ดีเซล สูบเดียว ยี่ห้อ YANMAR รุ่น TA 120-XL 1) ทดสอบสมรรถนะเครื่องยนต์กับแท่น Dynamometer พบว่า 1.1) เมื่อใช้น้ำมันดีเซล ที่ความเร็วรอบ 1,437 rpm จะได้แรงบิดสูงที่สุดเท่ากับ 40.17 Nm และที่ความเร็วรอบ 2,163 rpm จะได้กำลังสูงที่สุดเท่ากับ 8.92 KW มีอัตราความสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะสูงสุดที่ความเร็วรอบ 2,056 rpm เท่ากับ 387.28 g/kWh มีอัตรา

ความสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงสูงสุดที่ความเร็วรอบ 2,163 rpm เท่ากับ 4.13 lh 1.2) เมื่อใช้น้ำมันมะพร้าว ที่ความเร็วรอบ 1,400 rpm จะได้แรงบิดสูงที่สุดเท่ากับ 38.65 N m และที่ความเร็วรอบ 2,200 rpm จะได้กำลังสูงที่สุดเท่ากับ 8.79 kW มีอัตราความสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะสูงสุดที่ความเร็วรอบ 1,900 rpm เท่ากับ 485.73 g/KWh มีอัตราความสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงสูงสุดที่ความเร็วรอบ 2,200 rpm เท่ากับ 4.54 V/h 1.3) ส่วนน้ำมันถั่วเหลือง ที่ความเร็วรอบ 1,600 rpm จะได้แรงบิดสูงที่สุดเท่ากับ 39.08 Nm และที่ความเร็วรอบ 2,200 rpm จะได้กำลังสูงที่สุดเท่ากับ 9.0 kw มีอัตราความสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะสูงสุดที่ความเร็วรอบ 1,800 rpm เท่ากับ 478.09 g/KWh มีอัตราความสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงสูงสุดที่ความเร็วรอบ 2,200 rpm เท่ากับ 4.6 U/h 2) ทดสอบกับรถไถเดินตาม โดยติดตั้งเครื่องยนต์บนโครงสร้างของรถไถเดินตาม 2.1) ใช้ล้อยาง เคลื่อนที่ด้วยความเร็วเฉลี่ย 2 kn/h พบว่า น้ำมันดีเซลมีอัตราความสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงใกล้เคียงกับน้ำมันถั่วเหลือง คือ 0.31 k9/h และน้ำมันมะพร้าวมีอัตราความสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงมากที่สุด คือ 0.35 k9/h 2.2) และเมื่อเปลี่ยนเป็นล้อเหล็ก เคลื่อนที่ด้วยความเร็วเฉลี่ย 2.33 kn/h พบว่า เครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันดีเซล น้ำมันถั่วเหลือง และน้ำมันมะพร้าว มีอัตราความสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงเท่ากับ 0.31, 0.32 และ 0.35 k9/h ตามลำดับ (พิมพ์พรรณ ปรี่องาม และคณะ, 2561)

2. สภาพปัญหาของกลุ่มการสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าสภาพปัญหา มีประเด็นปัญหาหลายประการ อาทิ สภาพปัญหาการผลิต สภาพปัญหาการบรรจุภัณฑ์ สภาพปัญหาด้านการตลาด และสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม ซึ่ง ในแต่ละประเด็นสามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ดังนี้ สภาพปัญหาการผลิต อุปกรณ์การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นไม่เพียงพอและส่วนผสมมีจำนวนจำกัด สภาพปัญหาในการบรรจุภัณฑ์ ปัญหาที่พบ คือ สินค้าที่ผลิตออกมาไม่ได้ตามที่ต้องการ สภาพปัญหาด้านการตลาด สินค้ามีจำนวนมากทำให้เกิดสินค้าการล้นตลาด สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบประเด็นปัญหาดังนี้ บริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณการบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ และการบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม ดังที่ สัสดี กำแพงดี และคณะ ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันผลิตภัณฑ์แปรรูปน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นของกลุ่มแม่บ้าน อำเภอนงนุช จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขัน ในด้านตัวผลิตภัณฑ์มีคุณภาพใกล้เคียงกับโอท็อประดับ 5 ดาว การบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เป็นระบบ มีการเพิ่มความรู้ความชำนาญโดยการอบรม สร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์โดยเน้นวัตถุดิบที่เป็นจาวมะพร้าว โดยทำการผลิตให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าแต่ขาดซึ่งการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักซึ่งผลิตภัณฑ์โอท็อป 5 ดาว เป็นที่รู้จักของลูกค้าแล้วและขาดช่องทางการจัดจำหน่ายซึ่งกลุ่มโอท็อป 5 ดาว มีช่องทางที่หลากหลาย (สัสดี กำแพงดี และคณะ, 2559)

3. กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มศูนย์การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 การก่อตัวของกลุ่มเกิดจาก ในอดีตที่ถูกบันทึกไว้มากกว่า 100 ปีคนในเขตเอเชียใช้น้ำมันมะพร้าวเป็นในผลิตภัณฑ์อาหารและยารวมทั้งเป็นที่แพร่หลายไปสู่คนทั้งโลกโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา ระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา (พ.ศ. 2484 - 2488) กองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดครองประเทศฟิลิปปินส์และหมู่เกาะต่าง ๆ ในย่านมหาสมุทรแปซิฟิกทางลำเลียงน้ำมันมะพร้าวไปสู่สหรัฐอเมริกาจึงถูกตัดลงผู้ผลิตอาหารและร้านค้าอาหารจำเป็นต้องขวนขวายหาน้ำมันอื่นมาทดแทน เช่น น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันถั่วลิสง น้ำมันทานตะวัน น้ำมันคาถั่วฝอยน้ำมันคาโนลาน้ำมันข้าวโพด ฯลฯ และก่อให้เกิดมูลค่ามหาศาลต่อวงการอุตสาหกรรมน้ำมันพืชของประเทศไทย เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลงน้ำมันมะพร้าวถูกส่งกลับไปจำหน่ายยังสหรัฐอเมริกาอีกครั้งหนึ่งจึงเกิดการแข่งขันท้ำมันพืชไม่อึดตัวที่เพิ่งพัฒนาขึ้นมาระหว่างทศวรรษปี พ.ศ. 2503 - 2512 มีการรายงานผลงานวิจัยว่าน้ำมันอึดตัวบางประเภท เช่น (น้ำมันจากสัตว์และน้ำมันมะพร้าวที่ถูกเติมไฮโดรเจน) ไปเพิ่มปริมาณคอเลสเตอรอลในกระแสเลือดซึ่งเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุของโรคหัวใจสมาคมถั่วเหลืองอเมริกันจึงถือโอกาสสรุปว่าน้ำมันอึดตัว

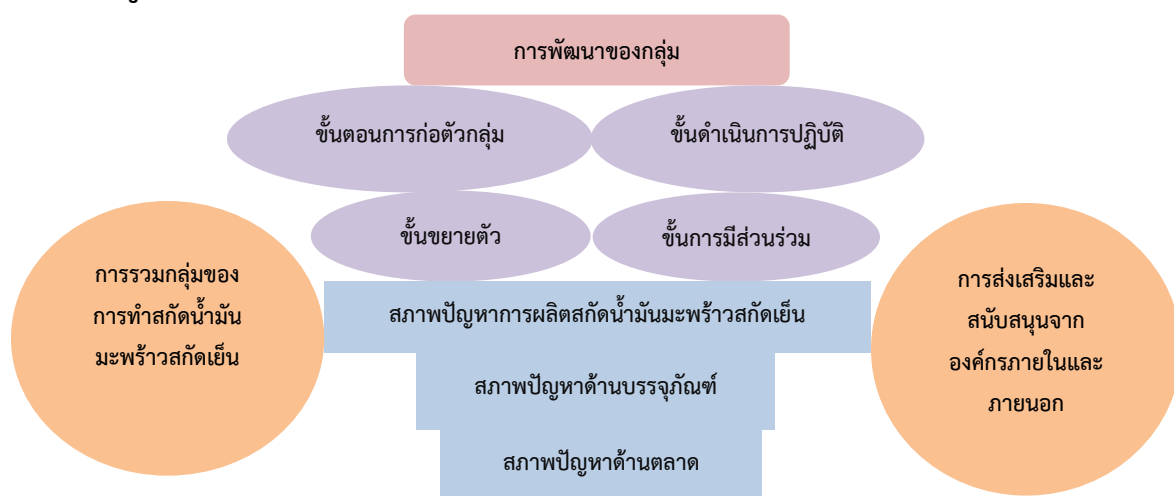
ทั้งหมดเป็นอันตรายต่อสุขภาพและรณรงค์ให้ประชาชนเลิกบริโภคน้ำมันอ้อมตัวซึ่งรวมทั้งน้ำมันมะพร้าวและน้ำมันปาล์มแล้วหันไปบริโภคน้ำมันไม่อ้อมตัวโดยเฉพาะน้ำมันถั่วเหลือง

3.2 การสร้างและพัฒนาเครือข่าย พบว่ามีการโฆษณาสินค้าไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้คนเกิดความสนใจกับสินค้าที่เราโฆษณา ซึ่งสอดคล้องกับ พ.ต.ท. เทอดเกียรติ วงศาโรจน์ ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างเครือข่ายปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการณ์ของการปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรม ประชาชนมีการให้ความร่วมมือในการขยายเครือข่ายเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการคิดและปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาเพิ่มขึ้น 2) การพัฒนารูปแบบการสร้างเครือข่ายปฏิบัติการชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ ได้รับความร่วมมือในการพัฒนาจาก ผู้นำหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนโดยการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมการสร้างเครือข่ายเพราะกิจกรรมที่กำหนดขึ้นนั้นทุกคนเป็นผู้ร่วมกันวางแผนปฏิบัติ (เทอดเกียรติ วงศาโรจน์, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับ บริชต์ สาดิ ที่ศึกษาเรื่อง การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพิพิธภัณฑวัดบ้านโนน ตำบลขามป้อม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ใช้การจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดการกลุ่ม 2) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 3) การทำทะเบียนวัตถุ 4) การจัดแสดงนิทรรศการ และ 5) การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น ผลการดำเนินงานพบว่า 1) สามารถฟื้นฟูและพัฒนาการดำเนินงานของพิพิธภัณฑท้องถิ่นวัดบ้านโนนฯ ให้กลับมามีชีวิตชีวาได้อีกครั้ง 2) เครือข่ายพิพิธภัณฑท้องถิ่นวัดบ้านโนนฯ เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการทำงานเป็นกลุ่ม เข้าใจวิธีการศึกษา และเห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น การจัดทำทะเบียนวัตถุ การจัดทำนิทรรศการ และวัฒนธรรมท้องถิ่น 3) ส่งผลให้เครือข่าย และผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของพิพิธภัณฑท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งต่อยอดไปสู่การพัฒนาภูมิปัญญาเพื่อสร้างอาชีพ และรายได้ให้กับคนในชุมชนด้วย (บริชต์ สาดิ, 2558)

3.3 การบริหารจัดการเครือข่าย พบว่า คนในกลุ่มมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

3.4 การขยายผลของเครือข่าย พบว่ามีการขยายสินค้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อศูนย์การเรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 ศูนย์การเรียนรู้ การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น

อธิบายได้ว่า การทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น อำเภอหลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการผลิต ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต ให้กลุ่มมีโอกาสมียกมีการกระจายสินค้าให้กว้างขวางมากขึ้น ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็งการส่งเสริมการตลาด มีการขยายตัวสินค้า ให้กว้างขวางมากขึ้นและเป็นที่รู้จักมีการประชาสัมพันธ์แหล่งผลิตเพื่อให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นและมีการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบการขายผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ศูนย์การการทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นอำเภอหลานสกาจังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อเสนอแนะ ต่อกลุ่มศูนย์การการทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นอำเภอหลานสกาจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มควรมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตามสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดตลาดให้กว้างขึ้น ข้อเสนอแนะ ต่อชุมชนส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรู้ในเรื่องกระบวนการขั้นตอนการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ส่งเสริมการจัดอบรมให้กับคนในชุมชนมีทักษะกระบวนการในการทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนองค์การบริหารส่วนตำบลหลานสกา ควรให้มีการจัดประชาสัมพันธ์ให้คนทั้งภายในชุมชน และภายนอกชุมชน ได้รู้จักน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาแนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาทำการสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น บ้านเลขที่ 189 หมู่ที่ 4 ตำบลหลานสกา อำเภอหลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ,ควรศึกษาแนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาและกระบวนการการทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น สภาพปัญหาของกลุ่ม อุปสรรคการทำสกัดน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นไม่เพียงพอ และส่วนผสมมีจำนวนจำกัด กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มศูนย์ การก่อตั้งของกลุ่มเกิดจาก ในอดีตที่ถูกบันทึกไว้มากกว่า 100 ปี คนในเขตเอเชียใช้น้ำมันมะพร้าวเป็นในผลิตภัณฑ์อาหารและยารวมทั้งเป็นที่แพร่หลายไปสู่คนทั้งโลกโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกากระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา (พ.ศ. 2484 - 2488) กองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดครองประเทศฟิลิปปินส์ และหมู่เกาะต่าง ๆ ในย่านมหาสมุทรแปซิฟิกทางลำเลียงน้ำมันมะพร้าวไปสู่สหรัฐอเมริกาจึงถูกตัดลงผู้ผลิตอาหาร และร้านค้าอาหารจำเป็นต้องขนขวายหาน้ำมันอื่นมาทดแทน เช่น น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันถั่วลิสง น้ำมันทานตะวัน น้ำมันคาฝอยน้ำมันคาโนลาน้ำมันข้าวโพด ฯลฯ และก่อให้เกิดมูลค่ามหาศาลต่อวงการอุตสาหกรรมน้ำมันพืชของประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลงน้ำมันมะพร้าวถูกส่งกลับไปจำหน่ายยังสหรัฐอเมริกาอีกครั้งหนึ่งจึงเกิดการแข่งขันกับน้ำมันพืชไม่อิ่มตัวที่เพิ่งพัฒนาขึ้นมาระหว่างทศวรรษปี พ.ศ. 2503 - 2512 มีการรายงานผลงานวิจัยว่าน้ำมันอิ่มตัวบางประเภท เช่น (น้ำมันจากสัตว์และน้ำมันมะพร้าวที่ถูกเติมไฮโดรเจน) ไปเพิ่มปริมาณคอเลสเตอรอลในกระแสเลือดซึ่งเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุของโรคหัวใจสมาคมถั่วเหลืองอเมริกันจึงถือโอกาสสรุปว่าน้ำมันอิ่มตัวทั้งหมดเป็นอันตรายต่อสุขภาพและรณรงค์ให้ประชาชนเลิกบริโภคน้ำมันอิ่มตัวซึ่งรวมทั้งน้ำมันมะพร้าวและน้ำมันปาล์มแล้วหันไปบริโภคน้ำมันไม่อิ่มตัวโดยเฉพาะน้ำมันถั่วเหลือง

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2562). รายงานสินค้าน้ำมันมะพร้าวในตลาดสหรัฐอเมริกา (HS Code 1513). เรียกใช้เมื่อ 25 ธันวาคม 2564 จาก https://www.ditp.go.th/contents_attach/567745/567745.pdf
- เทอดเกียรติ วงศาโรจน์. (2558). ศึกษาการพัฒนาแบบการสร้างเครือข่ายปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม. วิชาการ Veridian E - Journal, Silpakorn University, 8(2), 2766-2775.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยในกระบวนการตัดสินใจทางเลือก. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ปริชต์ สาดิ. (2558). การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพิพิธภัณฑสถานบ้านโนน. วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, 2(1), 61-79.

- พิมพ์พรรณ ปรี่องาม และคณะ. (2561). การทดสอบสมรรถนะเครื่องยนต์ีเซลขนาดเล็กที่ใช้น้ำมันมะพร้าวและน้ำมันถั่วเหลือง. วารสารวิชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 16(16), 11-23.
- รัฐสุวรรณ กิ่งแก้ว และคณะ. (2566). การออกแบบและพัฒนากระบวนการแยกน้ำในการหมักน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น. วารสารวิชาการนวัตกรรมเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, 1(2), 46-56.
- สงศรี ชมพวงศ์. (2554). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- สัสดี กำแพงดี และคณะ. (2559). การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันผลิตภัณฑ์แปรรูปน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นของกลุ่มแม่บ้าน อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

วารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน เป็นวารสารวิชาการของวัดสนธิ์ (นาสน) ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการค้นคว้าและนำเสนอ องค์ความรู้ทางด้านวิชาการ โดยการเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัยนักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา เพื่อสนับสนุน การศึกษา การสอน การวิจัยในมหาวิทยาลัย และสถาบันภายนอก รวมทั้งนักวิชาการและผู้สนใจ โดยเน้นสาขาวิชา เกี่ยวกับ ศาสนศึกษา การจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เศรษฐศาสตร์ทั่วไป เศรษฐมิติและการเงิน สังคมศาสตร์ทั่วไป สังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลหรือองค์กร ทั้ง ภายในและภายนอกวัด เปิดรับบทความเฉพาะภาษาไทย ประเภท บทความวิจัย และ บทความวิชาการ

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนจะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร ทิศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้ กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - เดือนมิถุนายน ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - เดือนธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

1) **บทความวิจัย (Research Article)** เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับองค์ความรู้ สาขาวิชาเกี่ยวกับ ศาสนศึกษา การจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เศรษฐศาสตร์ทั่วไป เศรษฐมิติและการเงิน สังคมศาสตร์ทั่วไป สังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม

2) **บทความวิชาการ (Academic Article)** เป็นบทความวิเคราะห์ วิจัยหรือเสนอแนวคิดใหม่

3. การจัดเตรียมบทความต้นฉบับ

ผู้เขียนจะต้องจัดเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาวไม่น้อยกว่า 8 หน้ากระดาษ A4 และไม่เกิน 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) ใช้ตัวอักษรแบบ TH Sarabun PSK ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบหน้ากระดาษทั้ง 4 ด้าน 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง (ถ้ามี) ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนา เช่น **ตารางที่ 1** และ **ภาพที่ 1** รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องจำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวน 300 คำ

- 5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3 - 5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจาก หัวข้อใหญ่ 3 - 5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด
- 7) การใช้ตัวเลข ค่าย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับเนื้อหาสาระ ดังนี้

- 1) **บทคัดย่อ (Abstract)** เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ
- 2) **บทนำ (Introduction)** ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัย และระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) **วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)** ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) **ผลการวิจัย (Results)** เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 5) **อภิปรายผล (Discussion)** เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 6) **องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge)** ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย
- 7) **สรุปและขอเสนอแนะ (Conclusion and Recommendation)** ระบุข้อสรุปที่สำคัญและขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 8) **กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (Acknowledgement)** (เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีขอบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)
- 9) **เอกสารอ้างอิง (References)** ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) **บทคัดย่อ (Abstract)**
- 2) **บทนำ (Introduction)**
- 3) **เนื้อเรื่อง (Content)** แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) **สรุป (Conclusion)**
- 5) **เอกสารอ้างอิง (Reference)**

4. รูปแบบการอ้างอิงเอกสารทางวิชาการ

การอ้างอิงในบทความ เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความ

ถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าใน การตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

4.1 การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม - ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด - ปิด แล้วระบุชื่อ - นามสกุลของผู้เขียน และปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ตัวอย่าง เช่น ธรรมนูญตำบล หมายถึง กติการ่วม ข้อตกลงร่วมของคน ในชุมชนที่เกิดจาก สำนัก ของคนในตำบลที่มาอยู่ร่วมกันและสามารถกำหนดเป้าหมายอนาคตของตนเอง ตามวิถีชีวิตแห่งจิตสำนึกร่วม โดยการบูรณาการทุนชุมชนสู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการตนเองของตำบล การทำธรรมนูญ จึงมีองค์ประกอบส่วนระดับและกระบวนการหลายขั้นตอน มีเรียกว่า ธรรมนูญ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือระเบียบชุมชน เป็นต้น มีหัวใจสำคัญของธรรมนูญนั้นอยู่ที่การจัดรูปแบบของอำนาจใหม่ให้เกิดปฏิบัติการเกิด การยอมรับร่วมกันในเงื่อนไข กฎเกณฑ์ และมาตรการการควบคุมต่าง ๆ (สำนักสนับสนุนสภาพองค์กรชุมชน, 2559) นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ทำให้ วิถีชีวิตของประชากรไทยและสภาพความเป็นอยู่ของสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมาก ส่งผลให้ ประเทศชาติมีความรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับ ทำให้ประชากรไทยมีความสุขกาย และมีความพอใจกับวิถีชีวิตและสภาพ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สังคมไทยในปัจจุบันโดยทั่วไปมีความเสื่อมในด้านศีลธรรมและคุณธรรมมากยิ่งขึ้น ประชากรมี ค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อตามกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยม (พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตโต), 2556)

ในกรณีที่ต้องการอ้างคำกล่าว หรือต้องการยกผลการวิจัยของนักวิจัยมายืนยัน มีรูปแบบการอ้างอิงดังนี้ คือ หลังชื่อผู้เขียน ครั้งแรก ยังไม่ต้องใส่ปี พ.ศ. แต่ให้ใส่หลังจากเนื้อความจบแล้วแทน ตัวอย่างเช่น

ดังผลการวิจัย ญัฐธิกานต์ โสภณโสธ พบว่า การเจริญเติบโตในนักเรียนอายุ 6 - 12 ปี จำนวน 1,492,089 คน จาก 76 จังหวัด นักเรียนมีภาวะอ้วน จำนวน 187,000 คน เตี้ย จำนวน 254,620 คน และผอม จำนวน 99,112 คน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพ นักเรียนที่เตี้ยและผอม จะมีสติปัญญาด้อย เรียนรู้ช้า ภูมิคุ้มกันโรค ต่ำ ติดเชื้อได้ง่าย นักเรียนที่มีภาวะอ้วน เสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรังต่าง ๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจและ หลอดเลือด เป็นต้น (ญัฐธิกานต์ โสภณโสธ, 2559)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า การกล่าวถึงชื่อครั้งแรกจะยังไม่ระบุ ปี พ.ศ. ตามหลังแต่จะมารระบุ (ชื่อ- นามสกุล, ปี พ.ศ.) หลังจากเนื้อความจบแล้ว

การกรอกข้อมูลอ้างอิงระบบนาม - ปีจะต้องดำเนินการกรอกในฟังก์ชันการอ้างอิง ของโปรแกรม Microsoft Word 2013 ขึ้นไป เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ ทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

4.1.1 อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ /เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า มาด้วย ตัวอย่าง เช่น เนื้อหาสาระเกี่ยวกับอนัตตลักขณสูตร พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 โดยมีใจความสำคัญของพระสูตร ว่า "ภิกษุทั้งหลาย รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตาภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้จักเป็นอนัตตาแล้วไซ้ รูป เวทนา สัญญา สังขารวิญญาณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ และบุคคลพึงได้ในรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณว่า "รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณของเราจะเป็นอย่างนี้ อย่าได้เป็นอย่างนั้น ภิกษุทั้งหลาย ก็เพราะรูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณเป็นอนัตตา ฉะนั้น จึงเป็นไปเพื่ออาพาธ และบุคคลย่อมไม่ได้ ในรูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณว่า "รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ของเราจะเป็นอย่างนี้ อย่าได้เป็นอย่าง นั้น" (วิ.ม.(ไทย) 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) เป็นต้น

- 2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างอิงผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), (2550)
- 3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างอิงของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว) และวิเชษฐ์ สีนประสิทธิ์กุล, 2564)
- 4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างอิงของผู้แต่งรายแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว) และคณะ, 2564)
- 5) พระราชบัญญัติหรือกฎหมาย ให้ระบุชื่อพระราชบัญญัติ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, 2562)
- 6) ออนไลน์ ให้ระบุชื่อผู้เขียน หรือชื่อหน่วยงานหรือองค์กร หรือระบุชื่อเว็บไซต์ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระครูพรหมเขตคนารักษ์, 2564) หรือ (กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564) หรือ (ไทยรัฐออนไลน์, 2564)
- 7) กรณีที่ชื่อผู้เขียน และปี พ.ศ. ที่ตีพิมพ์เหมือนกัน ชื่อผู้เขียนที่เป็นภาษาไทยให้ใช้ ก ข ค ต่อท้ายปี พ.ศ. เช่น (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, 2564ก), (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, 2564ข), (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, 2564ค)
- 8) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคนให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปัจจุบันมากที่สุด หรือให้ใช้นักวิชาการที่เป็นที่รู้จักของวงการวิชาการทั่วไปมากที่สุด ซึ่งในกรณีนี้เรียกว่า “การอ้างอิงซ้อน” การอ้างอิงซ้อนสามารถอ้างอิงซ้อนได้ไม่เกิน 3 รายการ เช่น การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม คนที่ได้รับการศึกษาจะทำให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และความเจริญงอกงามนั้นต้องเป็นไปในทางที่ดีเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม (Dewey, J. 1965); (พุทธทาสภิกขุ, 2549); (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2555)

4.1.2 อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

- 1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างอิงนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Dewey, J., 1965)
- 2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างอิงนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองราย โดยใช้เครื่องหมายแอมป์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Vogler, R. & Huber, B., 2008)
- 3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างอิงนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Keller, K. L. et al., 2008)
- 4) กรณีที่ชื่อผู้เขียน และปี พ.ศ. ที่ตีพิมพ์เหมือนกัน ชื่อผู้เขียนที่เป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ A B C ต่อท้ายปี พ.ศ. เช่น (Khongkhawai, S., 2021A), (Khongkhawai, S., 2021B), (Khongkhawai, S., 2021C),
- 5) กรณีการอ้างอิงซ้อน ให้ใช้หลักการเดียวกันกับภาษาไทย

4.2 การอ้างอิงเอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม (หัวข้อเอกสารอ้างอิง)

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).//ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.//สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สุภากร จันทวานิช. (2554). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง/ (เลขหน้าที่ย่าง).// สถานที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

โสภณ รัตนกร. (2527). หมายเหตุคดีตามฎีกาที่ 2405/2516 ใน แนวฎีกาวิธีพิจารณาความแพ่ง 2516-2527 พร้อมหมายเหตุท้ายฎีกา ข้อวินิจฉัยและข้อสังเกต. (หน้า 21-22). กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการกลุ่มนิติธรรม.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่/ (ฉบับที่), / เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว) และวิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล. (2564). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(6), 464-477.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607- 610.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม/ (หน้า). สถานที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ประเสริฐ ณ นคร. (2562). อนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร ใน บทความจากสารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (หน้า 92 - 115). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

เสกสรรค์ กิตติวสิน. (17 ตุลาคม 2555). หลังสู้ฟ้า - หน้าสู้ดิน. มติชน, 6.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน/ ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา./ ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

วชิรवारณ นิลเกตุ. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเดื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. ใน สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรเจิด สอพิมาย. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. ใน วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธีรุตม์ สุขสกุลวัฒน์. (2563). การวิเคราะห์โมเดลทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบผสมพระดัดด้วยโมเดลทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบทางเลือกที่คำนึงถึงการเดา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัฐพงศ์ บุญญานวัตร. (2552). การวิจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ :

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์).// ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์.// (ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ (จันทร์โร). (28 มีนาคม 2564). ความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว), ผู้สัมภาษณ์).

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2564). รายงานจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2564 จาก https://smce.doae.go.th/smce1/report/select_report_smce.php?report_id

Global Entrepreneurship Research Association (GERA). (2020). GEM Thailand Report 2019-20. Retrieved December 21, 2020, from <https://www.gemconsortium.org/report/gem-thailand-report-2019-20>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง(ถ้ามี).//ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484. (2548). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 58 ตอนที่ 1391 (14 ตุลาคม 2548).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2535). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุภาภรณ์ จันทวานิช. (2554). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสภณ รัตนกร. (2527). หมายเหตุคดีตามฎีกาที่ 2405/2516 ใน แนวฎีกาวิธีพิจารณาความแพ่ง 2516-2527 พร้อมหมายเหตุท้ายฎีกา ข้อวินิจฉัยและข้อสังเกต. (หน้า21-22). กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการกลุ่มนิติธรรม.

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว) และวิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล. (2564). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(6), 464-477.

ประเสริฐ ญ นคร. (2562). อนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ญ นคร ในบทความจาก สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (หน้า 92-115). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

เสกสรร กิตติวิสิน. (17 ตุลาคม 2555). หลังสู้ฟ้า - หน้าสู้ดิน. มติชน, 6.

วชิราวรรณ นิลเกตุ. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเดื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. ใน สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรเจิด สอพิมาย. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ธีรุตม์ สุขสกุลวัฒน์. (2563). การวิเคราะห์โมเดลทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบผสมพระดับด้วยโมเดลทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบทางเลือกที่คำนึงถึงการเดา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร. (2552). การวิจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ (จันทร์โร). (28 มีนาคม 2564). ความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว), ผู้สัมภาษณ์).

กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2564). รายงานจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2564 จาก https://smce.doae.go.th/smce1/report/select_report_smce.php?report_id

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484. (2548). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 58 ตอนที่ 1391 (14 ตุลาคม 2548).

- Browder, D. M. et al. (2001). Reviewing resources on self-determination: A map for teachers. Remedial and Special Education, 22(4), 233-244.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers
- Global Entrepreneurship Research Association (GERA). (2020). GEM Thailand Report 2019-20. Retrieved December 21, 2020, from <https://www.gemconsortium.org/report/gem-thailand-report-2019-20>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607- 610.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ ของวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนได้ที่ <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JSSD> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : suriya.sur@mcu.ac.th

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

บทความต้นฉบับที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร ให้นำส่งในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2013 หรือมากกว่า ความยาวของบทความต้นฉบับต้องไม่น้อยกว่า 8 หน้ากระดาษ A4 และไม่เกิน 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัยบทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ เมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับลิงก์วารสารฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

บทความวิจัย (12 pt)

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....ระบุนวัตกรรมประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์
 สั้น ๆ ได้ใจความ.....

คำสำคัญ: 3 - 5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt) แปลเนื้อความให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

Keywords: 3 - 5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

(16 pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมา โดยกว้าง ๆ พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างอิงงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ) พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างหรือสภาพปัญหาของพื้นที่ที่ต้องการศึกษา (พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล)

4. สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (16 pt)

1. (16 pt)

2. (16 pt)

3. (16 pt)

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ระบุรูปแบบของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt)นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์.....

.....

.....

.....

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง)

.....

.....

.....

.....

อภิปรายผล (18 pt)

(16 pt) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด.....

.....

.....

.....

.....

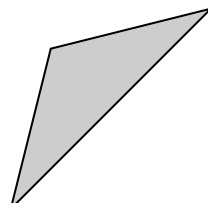
.....

.....

.....

.....

.....

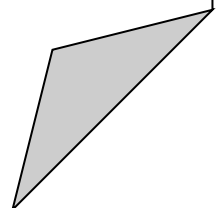

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

...(16 pt) ...ระบอบองค์ความรู้เป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สักระยะที่ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

สรุปและข้อเสนอแนะ (18 pt)

...(16 pt) สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับได้ใจความ พร้อมข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

.....(16 pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของ
ผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

บทความวิชาการ (12 pt)

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

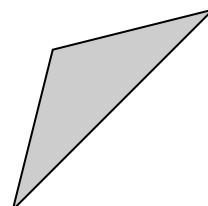
(16 pt)

คำสำคัญ: 3 - 5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt)

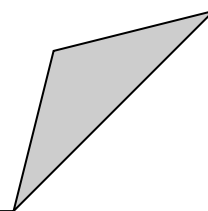
Keywords: 3 - 5 words

บทนำ (18 pt)

...(16 pt)...

.....(16 pt).....

ឥរុប (18 pt)

(16 pt).

(16 pt)

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt).

[illegible]